

THY MASTERCLASS
KAMMERMUSIKFESTIVAL

2013

Bestyrelse:

Aase Odfeldt, formand

Erik Lyng, næstformand

Axel B. Nielsen, æresmedlem

Bente Mosumgaard

Kristian Bech

Adresse: Todbølvej 16, 7752 Snedsted

Tlf. : 9792 0902 eller 9793 4892

E-mail: mail@thychambermusicfestival.dk

www.thychambermusicfestival.dk

Tekst: Orla Vinther

Redaktion: Jørgen Munk

Sats og layout: Aase Odfeldt

Forsidefoto og billedredaktion: Knud Erik Jensen

Tryk: Trykkeriet Friheden

INDHOLD

Præsentation af lærerne	side 4
Præsentation af deltagerne	side 6
Fredag den 16. august kl. 19.30 Thisted Musikteater, Håndværkertorv 1, 7700 Thisted	side 9
Lørdag den 17. august kl. 15.00 Folkecenter f. Vedv. Energi, Kammersgårdsvej 16, Ydby 7760 Hurup	side 14
Lørdag den 17. august kl. 15.00 Kirsten Kjær Museet, Langvadvej 64, 7741 Frøstrup	side 20
Søndag den 18. august kl. 15.00 Musikværket, Gasværksvej 10, 7900 Nykøbing	side 24
Søndag den 18. august kl. 19.30 Holstebro Musikskole, Bisgårdsvej 16, 7500 Holstebro	side 31
Tirsdag den 20. august kl. 19.30 Vorupør Kirke, Bredkærvej 1, 7700 Thisted	side 36
Onsdag den 21. august kl. 19.30 Viborg Musiksal, Gravene 25, 8800 Viborg	side 43
Onsdag den 21. august kl. 19.30 Klitmøller Kirke, Vangvej 8, Klitmøller, 7700 Thisted	side 44
Torsdag den 22. august kl. 19.30 Vestervig Kirke, Klostermøllevej 71, 7770 Vestervig	side 45
Fredag den 23. august kl. 16.00 Ansgarkirken, Ansgarvej 15, 7950 Øster Jølby, Mors	side 49
Fredag den 23. august kl. 19.30 Thisted Kirke, Vestergade 3, 7700 Thisted	side 50
Lørdag den 24. august kl. 15.00 Kirsten Kjær Museet, Langvadvej 64, 7741 Frøstrup	side 51
Lørdag den 24. august kl. 19.30 Bakkegaarden, Bakkegaardsvej 4, 7742 Vesløs	side 52
Søndag den 25. august kl. 15.00 Thisted Musikteater, Håndværkertorv 1, 7700 Thisted	side 53
Skolekoncerter og åbne prøver	side 54

Programbogen 2013 har enkelte henvisninger til programbøger fra tidligere år. Disse kan downloades eller læses på www.thychambermusicfestival.dk (Om Thy Kammermusikfestival/programbøger).

Så vidt muligt gennemføres koncerterne efter de planlagte programmer, men ændringer kan forekomme.

THY MASTERCLASS

I begyndelsen af 1990'erne havde Axel Brant Nielsen og andre fremsynede Thistedborgere en vision, som de førte ud i livet, og som gennem årene udviklede sig til dagens internationale Thy Kammermusikfestival.

Visionen tog udgangspunkt i, at nogle danske sommerhuse i Klitmøllerområdet uden for turistsæsonen stod ubenyttede. I et par uger kunne de derfor bebos af unge musikere, der deltog i det årlige mesterkursus med den græsk-amerikanske pianist Christine Paraschos som kunstnerisk leder. Efter hendes død i 1996 overtog Craig Goodman den kunstneriske ledelse, og i samarbejde med en lokal arbejdsgruppe ændrede han Thy Masterclass til en kammermusikfestival. Stille og roligt har denne festival udviklet sig til en begivenhed, der i dag tiltrækker talentfulde og ambitiøse unge musikere fra hele verden.

Festivalens fem højt profilerede lærere, Craig Goodman fra Strasbourg, Daniel Blumenthal fra Bruxelles, Máté Szücs fra Berlin, Elisabeth Zeuthen Schneider og Morten Zeuthen fra København, deltager som aktive medlemmer af de forskellige ensembler ved indstudering og koncerter, en omstændighed, der gør

festivalen enestående og derfor interessant for unge musikere fra hele verden.

Det internationale samarbejde udmønter sig i en række offentlige koncerter, hvis kunstneriske niveau har vakt opmærksomhed – også uden for landets grænser.

Desuden tjener samarbejdet et af projektets erklærede formål: at medvirke til mellemløst forståelse, hvortil sammenspil er et fornemt middel.

LÆRERNE

Craig Goodman (f. 1957) har altid gjort tingene lidt anderledes.

Han er amerikaner af fødsel, opvokset og uddannet i Wien, Paris og New York. Efter sin uddannelse hos Marcel Moyse og Tom Nyfenger blev han engageret som solofløjtenist i Philadelphia Operaorkester under Julius Rudel. Kort derefter flyttede han til New York, hvor han efter succes inden for de traditionelle områder (konkurrencer, solo- og kammermusikkoncerter, orkesteransættelser) valgte at flytte til Paris. Herfra begyndte en "ny" karriere med flere facetter, som påkaldte sig bl. a. Yehudi Menuhins, Leonard Bernsteins og Henri Dutilleux' interesse.

Som udøvende kunstner spiller han koncerter i mange af verdens hovedsteder såvel som i mere ydmyge omgivelser.

Som komponist er Craig Goodman ophavsmænd til en række værker, der er udpræget lyriske, og som ofte involverer dans og teater.

Som underviser, både i sin egenskab af professor ved konservatoriet i Strasbourg og gennem udstrakt kursusrivksomhed, har Craig Goodman på et traditionsbevidst grundlag hjulpet mange fløjtenister og kammermusikgrupper til at finde deres egen stil.
www.flutist.com/goodman

Daniel Blumenthal (f. 1952) er klaverprofessor ved Det Kgl. Flamske Musik-konservatorium i Bruxelles og desuden en meget flittig koncertgiver over det meste af verden. Allerede tidligt blev han kosmopolit. Han er født i Tyskland, startede sin klaverkarriere som fem-årig(!) i Paris og fortsatte sin uddannelse i USA sluttende på den berømte Juilliard School of Music i New York. Som ung vandt han et utal af klaverkonkurrencer. Nu sidder han i stedet i dommerpanelerne. Som koncertpianist deler han sig mellem solokoncerter, akkompagnements-

opgaver og kammermusik. Dertil kommer en betydelig CD-produktion med mere end 80 indspilninger.

Daniel Blumenthals eget repertoire er meget omfattende. Hans Bachspil er bemærkelsesværdigt, men også den store romantiske klavermusik ligesom den helt nye musik mestrer han med overlegen teknik og stilistisk indlevelse. www.danielblumenthal.com

Morten Zeuthen (f. 1951) er sin generations førende danske cellist.

Han studerede hos Paul Tortelier og Asger Lund Christiansen. Fra 1978 til 1996 var han første solocellist i Det Danske Radiosymfoniorkester og har siden været celloprofessor på Det Kgl. Danske Musikkonservatorium.

Han var medstifter af Kontraktkvartetten, Skandinavien's førende strygekvartet, som han var medlem af fra 1974 til 2000.

Morten Zeuthen har en international karriere som kammermusiker og solist. Således modtog han i 1994 en Grammy for "Årets Klassiske Udgivelse" (en CD med indspilningen af Johann Sebastian Bachs solosuiter) og i 2006 en Grammy for "Årets Soloudgivelse" (CD'en L'Homme Armé med ny dansk musik for solocello). Morten Zeuthen

spiller på en Giuseppe Rocca-cello fra 1845.

www.mortenzeuthen.dk

Elisabeth Zeuthen Schneider (f. 1956)

er uddannet i København hos Milan Vitek og Endre Wolf. I USA videreførte hun sin uddannelse hos medlemmer af Budapesterkvartetten og Isidore Cohen fra Beaux Arts-trioen, ligesom hun dyrkede specielt barokstil hos Stanley Ritchie i Indiana. Det har ført til en række CD-indspilninger af alle Matthesons og Händels violinsonater.

Som orkestermusiker har Elisabeth Zeuthen Schneider virket som assisterende koncertmester både i Det Kgl. Kapel og i Det Danske Radiosymfoniorkester. Som docent på Det Kgl. Danske Musikkonservatorium forener hun nu sin interesse for kammermusik og undervisning med en betydelig koncertvirksomhed og CD-indspilninger. Hun har f.eks. indspillet alle Schumanns violinsonater.

Elisabeth Zeuthen Schneider spiller på en Giovanni Battista Grancino fra 1701.

www.damu.dk/zeuthen

På grund af indtrufne omstændigheder har **Máté Szücs** måttet aflyse sin deltagelse i Thy Kammermusikfestival 2013. I hans sted træder Tony Nys.

Tony Nys er født i Belgien 1975 og studerede violin og bratsch på Det Kgl. Flamske Musikkonservatorium i Bruxelles. Fra 1994 til 1997 var han primarius i The Fétis String Quartet. Han har desuden spillet i The World Youth Orchestra og The Gustav Mahler Youth and Chamber Orchestra.

I 1998 blev Tony Nys bratschist i The Danel String Quartet, med hvilken han har spillet på de fleste internationale scener. Kvartetten har samarbejdet med komponister som Helmut Lachenmann, Wolfgang Rihm og Pascal Dusapin. Med kvartetten har Tony Nys undervist på The University Witten-Herdecke i Tyskland og Conservatoire Nationale Supérieur i Lyon. Siden 2005 har Tony Nys arbejdet freelance med ensembler som Explorations, Ensemble Modern, Triofenix, TetraLyre og The Malibrans Quartet, ligesom han har virket som solobratschist ved Radioorchester Frankfurt. Fra 2007 har han været ansat som solobratschist ved operaen La Monnaie i Bruxelles og har desuden undervist ved musikkonservatoriet sammesteds.

Craig Goodman, fløjte

Daniel Blumenthal, klaver

Elisabeth Zeuthen Schneider,
violin

Morten Zeuthen, cello

Tony Nys, bratsch

Cassandra Bequary, violin

Dashiell Nesbitt, bratsch

Emily Dellit, violin

Étienne Gara, violin

Florian Peelman, bratsch

Hannah Sloane, cello

Jeong Cheng (Katy) Ho,
bratsch

Jonathan Weigle, cello

Kirstine Schneider, violin

Liisa Pallandi, violin

Michael Kaufman, cello

Nermis Mieses, obo

Peter Clark, violin

Sonia Achkar, klaver

DELTAGERNE 2013

Cassandra Bequary, violin, 26 år. Amerikaner. Begyndte at spille som fem-årig. Første solistoptræden som 10-årig; senere uddannet ved The Oberlin Conservatory og The San Francisco Conservatory of Music. Har turneret som solist i USA og Tyskland. I 2008-10 var hun koncertmester i The Oberlin Orchestra. Som kammermusiker har hun spillet med Bowling String Quartet, Forte String Quartet og Face String Trio. Cassandra Bequary, der i 2009 blev udvalgt som deltager i The Oberlin Conservatory Honors Recital, har desuden en omfattende pædagogisk virksomhed.

Dashiel Nesbitt, bratsch, 26 år. Amerikaner. Begyndte at spille som 12-årig. Uddannet på Yale University, tidligere Indiana University. Har optrådt som solist med The Bartlesville Symphony Orchestra og The Evansville Philharmonic Orchestra. Dashiel Nesbitts erfaring som orkestermusiker er omfattende, idet han har spillet i The New York String Orchestra, The You Tube Symphony Orchestra, The Schleswig Holstein Festival Orchestra og Kammerorchester Basel. Som kammermusiker har han turneret med The Starling Chamber Players.

Emily Dellit, violin, 28 år. Australier, bosiddende i England. Begyndte at spille som seks-årig. Uddannet på konservatorier i Brisbane, Zürich og London. Emily Dellit har modtaget flere australske priser. Som solist og kammermusiker har hun spillet i Australien, Frankrig, Israel, Portugal, Schweiz, USA og Østrig. Er i dag førsteviolinst i The Welsh National Opera, Cardiff (UK) og desuden medlem af The EKA String Quartet.

Étienne Gara, violin, 28 år. Fransk, bosiddende i USA. Begyndte at spille som fem-årig. Har studeret på Conservatoire National de Région de Boulogne-Billancourt, senere Mozarteum, Salzburg, Musikhochschule, Köln, Indiana University og New England Conservatory. Har vundet adskillige priser i Europa og USA. Som solist og kammermusiker har Étienne Gara spillet i mange europæiske lande samt i Canada og USA. Underviser på University of South California, Los Angeles. www.etiennegara.com

Florian Peelman, bratsch, 27 år. Belgier, bosiddende i Tyskland. Begyndte at spille violin som seks-årig og bratsch som 14-årig. Studerer på Hochschule für Musik Hanns Eisler, Berlin, tidligere The Royal Conservatoire, Antwerpen, og Conservatoire Royal de Musique, Bruxelles. 2010-12 solobratschist i The Brussels Chamber Orchestra. Har spillet med Verbier Festival Orchester og Mahler Jugend Orchester. Har desuden assisteret i Berlinerfilharmonikerne.

Hannah Sloane, cello, 24 år. Britisk, bosiddende i USA. Begyndte at spille som fire-årig. Er uddannet på Juilliard School of Music, New York, hvorfra hun tog sin Mastergrad i 2013. Har vundet Royal Academy of London Concerto Competition i 2007. Medlem af det engelske Maiastra Chamber Ensemble. www.hannahsloane.com.

leong Cheng (Katy) Ho, bratsch, 22 år. Kineser, bosiddende i USA. Begyndte at spille violin som seks-årig og bratsch som 12-årig. Studerer nu på Juilliard School of Music, tidligere Manhattan School of Music og The Conservatory of Macao. I Macao vandt hun adskillige priser – heriblandt som 15-årig førsteprisen i The 24th Macao Youth Music Competition. <http://katyho-violin.com>

Jonathan Weigle, cello, 28 år. Tysk. Begyndte at spille som fem-årig. Studerer på Hochschule für Musik Hanns Eisler, Berlin. Weigle, der har vundet flere priser i Tyskland, er i dag medlem af Gewandhausorkester, Leipzig. Tidligere har han spillet i Deutsches Symphonie Orchester, Berlin, og Mahler Chamber Orchestra.

Kirstine Schneider, violin, 20 år. Dansk. Begyndte at spille som fem-årig. Studerer på Det Kgl. Danske Musikkonservatorium, København, tidligere Chetham's School of Music, Manchester. Som kammermusiker har Kirstine Schneider været primaria i The Affetto Quartet og The Schneider Quartet. Desuden har hun vundet adskillige priser, heriblandt Jakob Gades Talentpris og førsteprisen i Jakob Gades Violinkonkurrence. I 2011 var hun prismodtager i finalerunden af Øresunds Solist.

Liisa Pallandi, violin, 24 år. Australier/ester, bosiddende i Australien. Begyndte at spille som seks-årig. Uddannet på konservatoriet i Sydney og vinder af flere australske priser. Assisterer i Sydney Symphony Orchestra og medstifter af sekstetten Sydney Camerata, som i 2010 vandt The Musica Viva Chamber Music Competition.

Michael Kaufman, cello, 25 år. Amerikaner. Begyndte at spille som fire-årig. Studerer i øjeblikket på University of Southern California, tidligere Eastman School of Music og Cleveland Institute of Music. Spiller med San Diego Symphony Orchestra og er medlem af The Gara Trio. Kaufman, der i årene 2009-13 vandt adskillige førstepriser, underviser i cello på University of Southern California. www.kaufmancello.com

Nermis Susana Mieses, obo, 26 år. Puertoricaner, bosiddende i USA. Begyndte at spille obo som 12-årig. Er senere uddannet på University of Michigan, tidligere Puerto Rico Conservatory of Music. Nermis Susana Mieses, der er Doctor of Musical Arts (DMA) fra University of Michigan, er i dag Ass. Professor ved Bowling Green State University, Ohio. Hun er desuden solooboist i Michigan Opera Theatre. Som medlem af blæserkvintetten Axios deltog hun i Thy Kammermusikfestival 2011.

Peter Clark, violin, 24 år. Australier. Begyndte at spille som fire-årig. Studerer på Australian National Academy of Music, tidligere på University of Melbourne. Har vundet flere australske priser. Spiller regelmæssigt med The Australian Chamber Orchestra og har turneret med dem i såvel Australien som i USA. Peter Clark deltog i Thy Kammermusikfestival 2012.

Sonia Achkar, klaver, 29 år. Tysk. Begyndte at spille som fem-årig. Uddannet på Mannheim University for Music and Performing Arts og på Jacobs School of Music, Bloomington, Indiana. Har vundet flere nationale og internationale priser. Sonia Achkar er en efterspurgt solist og kammermusiker, der har medvirket i flere radio- og TV-programmer. I marts 2013 var hun af Deutsche Stiftung Musikleben inviteret som deltager i en Asien-turné. Hun har undervist klaverstuderende på såvel Indiana University som på Mannheim University for Music and Performing Arts. www.muho-mannheim.de/personal/bios/achkar-Sonia.htm

THISTED MUSIKTEATER, 7700 THISTED

FREDAG DEN 16. AUGUST KL. 19.30

Peter Arnold Heise (1830-79)

Trio i Es-dur (1863)

for violin, cello og klaver

--- Pause ---

Allegro molto risoluto

Andantino

Presto – Vivace e scherzando

Allegro con spirito

violin: Emily Dellit
cello: Morten Zeuthen
klaver: Daniel Blumenthal

Benjamin Britten (1913-76)

Temporal Variations (1936)

for obo og klaver

1. Theme	6. Chorale
2. Oration	7. Waltz
3. March	8. Polka
4. Exercises	9. Resolution
5. Commination	

obo: Nermis Mieses
klaver: Daniel Blumenthal

*Om Benjamin Brittens biografi
og vigtigste værker, se side 40
Programnote, se side 42*

Henrik Budde (f. 1982)

Nebula – musik til en stjerneengel (2013)

Trio for fløjte, cello og klaver
bestilt af Thy Kammermusikfestival

Introduction
Dust . . . Light . . .
Attraction
Echoes of Dust . . . and Light . . .
Epilogue

fløjte: Craig Goodman
cello: Michael Kaufman
klaver: Sonia Achkar

Maurice Ravel (1875-1937)

Trio i a-mol (1914)

for violin, cello og klaver

Modéré

Pantoum: Assez vif

Passacaille: Très large

Finale: Animé

violin: Emily Dellit
cello: Morten Zeuthen
klaver: Sonia Achkar

Thisted Musikteater 2012

Peter Arnold Heise

Den danske komponist og dirigent **Peter Arnold Heise** (1830-79) studerede først musikteori og komposition hos A.P. Berggreen i København og senere – i 1852-53 – samme fag hos Moritz Hauptmann i Leipzig. Heise var 1854-57 dirigent for Studentersangforeningen, som han komponerede en række værker til, og i årene 1857-65 var han sanglærer ved Sorø Akademi. Peter Arnold Heise giftede sig i 1859 med Vilhelmine (Ville) Hage, datter af storkøbmanden Alfred Hage, som sikrede, at ægteparret Heise kunne leve deres liv uden økonomiske bekymringer. Familien flyttede i 1865 tilbage til København, hvor Heise resten af sit liv koncentrerede sig om at komponere. Han var i stand til at foretage hyppige og lange

rejser til Italien og i foråret 1865 også til Paris. I Rom fik han en stor vennekreds af italienske kunstnere, heriblandt adskillige musikere og komponister.

Sammen med P.E. Lange-Müller (1850-1926) var Heise den førende komponist af danske sange (romancer) i sidste halvdel af 1800-tallet. Han komponerede mere end 200 romancer til tekster af så godt som alle guldalderens betydeligste digtere. Hans produktion kulminerede i de store sangkredse *Gudruns Sorg* (1871) med emner fra den ældre Edda og de to sene *Farlige Drømme* og *Dyvekes Sange* (1879). I *Dyvekes Sange* tolker Holger Drachmanns tekst og Heises musik i forening Dyvekes udvikling fra kræmmerpige i Bergen til Christian 2.s elskerinde på Sjælland – mesterligt musikalsk og psykologisk rigt facetteret. Fra overvejende at have været hjemmenes musik bliver romancen med Heises store sangkredse til koncertsalens musik.

Som dramatisk komponist indlagde Heise sig varig fortjeneste med den romantiskfarverige opera *Drot og Marsk* (1877), hvis tekst Chr. Richard formede over Carsten Hauchs tragedie *Marsk Stig* og folkeviseerne om Marsk Stig og kong Erik 5. Klipping.

Det bedste af Heises kammermusik, hvoraf kun en lille del er udgivet, stammer fra 1860'erne og er inspireret af den italienske vennekreds; det gælder klavertrioen i Es-dur (1863), der er tilrettet klavervirtuosen og komponisten Giovanni Sgambati, cellosonaten i a-mol (1867), der er tilegnet cellisten Ferdinando Fùrino, og klaverkvintetten i F-dur (1869). Heise komponerede desuden ballet- og skuespilmusik og en symfoni i d-mol.

Det er klavertrioen i Es-dur, der står på årets program. Vi kan glæde os over værkets dramatiske og lidenskabelige præg og klaversatsens brillante udformning. Men derudover er trioen præget af en ungdommelig vitalitet og af en mangfoldighed af temaer, hvoraf flere fornemmes inspireret af nordisk folketone.

Første sats, *Allegro molto risoluto*, gnistrer af energi. Den indledende hovedtemagruppe er fremdriftspræget og bygges op under intens udveksling af motiver mellem de tre instrumenter; men allerede i sidetemaet skaber violinen med sin bredt udfoldede melodi den atmosfære af varme og inderlighed, som er typisk for romantisk (dvs. 1800-tallets) musik, og som kendetegner værket som

helhed. Det er typisk for første sats, at den udvikler sig i stigende bølger af musikalsk intensitet, der fra en tilbageholdt, lidt tøvende begyndelse i pianissimo fører til glansfulde kulminationer i fortissimo. Et godt eksempel herpå er slutningen, der indtræder som et brillant højdepunkt forberedt ved flere dynamiske tilløb.

I anden sats fornemmer man sangkomponisten i celloens smukt syngende melodi – akkompagneret af klaverets yndefuldt vuggende, tredelte rytmer, som en *Siciliano* (betegnelse for en siciliansk folkedans); violinen præsenterer det vmodigt drømmende sidetema. Efter en lang udvikling kulminerer satsen med det indledende tema spillet unison af violin og cello. Satsen munder ud i stille eftertanke.

En virtuos kadence i klaveret leder over til tredje sats, *Presto – Vivace e scherzando*, som spilles i et forrygende tempo. Midterdelens lyse, nordiske tone bringer Grieg i erindring.

Også finalen, *Allegro con spirito*, klinger i indledningen med en fin tone af norsk folkemusik. Det dansende og sprudlende hovedtema fører efter en længere overledning til sidetemaet, som i højere grad er lyrisk-romantisk i sit udtryk. Slutningen udfolder en livsglæde uden lige, og værket slutter så brillant, som det begyndte.

Henrik Budde
Foto: Rolf Due

Komponisten og dirigenten **Henrik Budde** (f. 1982) har studeret musikvidenskab på Aarhus Universitet (Bachelor 2005) og senere komposition på Det Jyske Musikkonservatorium i Aarhus med Karl Aage Rasmussen, Hans Abrahamsen og Simon Steen-Andersen som lærere (Master 2012). Desuden har han studeret direktion og instrumentation på mesterkurser i Tyskland og USA.

Henrik Buddes værkliste omfatter foruden musik for kor og orkester også kammermusik, musik for soloinstrumenter, filmmusik og musik for video.

Hans værker er opført af blandt andre den polske Silesian Quartet, Aarhus Sinfonietta, Esbjerg Ensemblet, DR UnderholdningsOrkestret, Athelas-ensemblet og RAMA Brass og Lydenskab, Aarhus.

Henrik Budde er kunstnerisk leder og dirigent for kammerkoret Cantilena, med hvilket han har turneret i Slovakiet. Han har også dirigeret det bulgarske Pleven Philharmonic Orchestra, ligesom han har varetaget korindstudering i forbindelse med Aarhus Symfoniorkesters produktioner.

Om sin trio for fløjte, cello og klaver fortæller Henrik Budde:

Som komponist tager man altid en bestilling på sine skuldre med en vis portion uvished. Uvished om, hvordan musikken kommer til at forløbe – fortætningen fra små udefinerbare ideer til større linjer og til sidst den endelige form. Et sådant forløb opleves som en meget spændende og udfordrende, men også meget skrækindjagende proces. Jeg beskriver i det følgende et værk, hvor uvisheden stadig skygger for værkets endelige skikkelse.

Kompositionsprocessen begyndte for alvor, da jeg tilfældigt faldt over et billede sammensat af en række fotografier taget af NASA's Hubble-satellit mellem 12. og 13.

februar 2011 – godt 2000 lysår fra jorden. Billedet er af en såkaldt Nebula, som på latin betyder tåge – en interstellar sky af støv og gas, her med form af en engel med udbredte vinger. Nebulaens udstrækning formindskes gradvis under stadig tiltrækning af nyt stof. Den voksende masse bliver med tiden til en stjerne.

Et øjebliksbillede af denne enorme stjerneengel under tilblivelse er magisk, uforståelig og fantastisk. Billedet blev det inspirerende afsæt for min trio for fløjte, cello og klaver, som jeg har valgt at kalde Nebula – musik til en stjerneengel.

Et sådant fænomen kalder på en musik, der på samme tid beskriver det naturlige, organiske, uberegnelige og flydende og det strukturerede, komplementære og dialektiske i kædereaktionen, hvor én hændelse naturligt afføder en ny, som forholder sig til en tredje osv. Noget ustyrligt og naturligt over for noget struktureret og på en måde kultiveret.

Nebula – en tåget sky af støv og gas fotograferet på en afstand af 2000 lysår

En sådan musik kræver en anderledes lyttemåde, da denne musik, ligesom naturen selv, ikke umiddelbart lader sig indfange og strukturere – vi kan se sommerregnens dråber falde på ruden, men vi kan ikke erkende et mønster. En lyttemåde, hvor man giver slip og lader sig trække ind i en anden verden og lytter indad.

Musikken er bestilt af Craig Goodman og Thy Kammermusikfestival.

Den franske komponist og pianist **Maurice Ravel** (1875-1937) blev født i Ciboure (Pyrenæerne), men kom samme år med forældrene til Paris. Her studerede han i årene 1889-95 klaver og fra 1897 komposition i Gabriel Faurés klasse. I 1900 blev han degraderet til "auditeur" ("tilhører"), fordi han ikke havde opnået de nødvendige priser i komposition, og i 1903 bortvist, efter at han fire gange i træk var blevet diskvalificeret som ansøger til konservatoriets Prix de Rome (Rompris). Da han i 1905 for femte gang blev forbigået, resulterede det i en offentlig skandale, som medførte, at Pariserkonservatoriets direktør Théodore Dubois blev fyret og afløst af Gabriel Fauré, der trods direktionens uvilje havde haft forståelse og sympati for Ravel. Efter 1905 levede Ravel freelance som komponist og pianist uden nogen sinde at beklæde et offentligt hverv. I 1920'erne gennemførte han succesrige koncertrejser i Europa og USA. I sine sidste år led han af tiltagende demens (efter 1933 var han ikke længere i stand til at skrive de musikalske ideer ned, han havde i tankerne). Ravel døde 1937 i Paris efter en mislykket hjerneoperation.

Selv om Ravel ikke opnåede konservatoriets anerkendelse, blev han tidligt en førende personlighed inden for fransk

musik. Han begyndte at komponere under påvirkning af Debussy og Satie, og hans ungdomsværker for klaver, *Pavane pour une infante défunte*, *Jeux d'eau* og *Sonatine*, vandt hurtigt indpas på pianisternes repertoire.

I værkerne fra 1905 og indtil 1. Verdenskrigs udbrud i 1914 indgår inspirationen fra Debussy og impressionismen en særpræget og undertiden ironisk farvet blanding med stiltræk fra 1700-tallets franske komponister som Couperin og Rameau (således i klaversuiten *Tombeau de Couperin* skrevet til minde om 1. Verdenskrigs ofre). Senere udvikler han en skrivemåde, der er præget af fastere melodiske konturer, skarper tematik og en vital, ofte dansepræget rytmik inspireret af spansk folkløse – en arv fra hans baskiskfødte mor – som f.eks. i orkesterværkerne *Rhapsodie espagnole* og *Bolero*.

Maurice Ravel komponerede sin trio for klaver, violin og cello i 1914. Trioen, der er tilegnet Ravels lærer i musikteori, André Gedalge, blev opført første gang i Paris i januar 1915. Trioen stiller meget store krav til musikerne.

Første sats, *Modéré*, er inspireret af den baskiske dans *zortziko*. Den noteres i 8/8-takt, men hver takt inddeles i grupper på 3+2+3 ottendedele. Denne

uregelmæssige taktart kombineret med en udsøgt, meget personlig harmonik præget af parallelførte akkorder føjer en charmerende, eksotisk kolorit til satsen.

Anden sats, *Pantoum: Assez vif*, har navn efter en litterær, strofisk form fra Malaysia. *Pantoum* har fire linjer, i hvilken den 2. og 4. linje i én strofe bliver 1. og 3. i den næste. Det er dog usikkert, i hvilket omfang den poetiske form har sat sig direkte spor i musikken. Klaveret indleder med det prikkende hovedtema, medens det er strygerne, der i parallelle oktaver svarer med en mere sangbar videreføring.

Tredje sats, *Passacaille: Très large*, er en variationsform, *passacaglia*, med rødder i baroktiden (ca. 1600-1750). En melodi på otte takter, første gang i klaverets dybe register, derefter i cello og violin, gentages og klinger gennem hele satsen som grundlag for en udvikling, der fører til en dramatisk kulmination. Satsen ebber ud med temaet spillet af klaveret som i indledningen: stilfærdigt, enstemmigt og i det dybe register (se evt. *En note om tema med variationer* i Programbog 2011 side 54).

I fjerde sats, *Final: Animé*, præsenterer klaveret et fem takter langt tema, der ledsages af brudte flageolet-akkorder i violinerne. Som i første sats præges forløbet af uregelmæssige taktarter: 5/4 og 7/4. I denne sats lyder trioen som et helt orkester. Her stiller Ravels symfoniske skrivemåde rasende høje krav til musikerne. Satsen og dermed hele værket slutter med en virtuos og klangligt brilliant koda.

Maurice Ravel (1875-1937) var på koncertturné til USA i 1928. Under overfarten akkompagnerede han den russiske sangerinde Nina Kosjets ved en koncert for skibets passagerer.

NORDISK FOLKECENTER F. VEDV. ENERGI, 7760 HURUP

LØRDAG DEN 17. AUGUST KL. 15.00

Johann Christian Bach (1735-82)

Kvintet i D-dur op. 11 nr. 6 (1774)
for fløjte, obo, violin, bratsch og cello

Allegro
Andantino
Allegro assai

fløjte: Craig Goodman
obo: Nermis Mieses
violin: Cassandra Bequary
bratsch: Dashiell Nesbitt
cello: Hannah Sloane

Zoltán Kodály (1882-1967)

Serenade op. 12 (1920)
for 2 violiner og bratsch

Allegramente – Sostenuato ma non troppo
Lento ma non troppo
Vivo

violin 1: Kirstine Schneider
violin 2: Étienne Gara
bratsch: Tony Nys

Benjamin Britten (1913-76)

Six Metamorphoses after Ovid op. 49
(1951)
for obo-solo

1. *Pan*   4. *Bacchus*
2. *Phaeton*   5. *Narcissus*
3. *Niobe*   6. *Arethusa*

obo: Nermis Mieses

*Om Benjamin Britten's biografi og
vigtigste værker, se side 40
Programnote, se side 42*

--- Pause ---

Wolfgang Amadeus Mozart (1756-91)

Kvartet i F-dur K 370 (1781)
for obo, violin, bratsch og cello

Allegro
Adagio
Rondeau: Allegro

obo: Nermis Mieses
violin: Peter Clark
bratsch: Florian Peelman
cello: Hannah Sloane

Om Mozarts biografi, se side 47

Georg Philipp Telemann (1681-1767)

Kanon nr. 1 i G-dur (1738)
for fløjte og obo

Vivace
Adagio
Allegro

fløjte: Craig Goodman
obo: Nermis Mieses

Wolfgang Amadeus Mozart (1756-91)

Adagio og Fuga i c-mol K 546 (1788)
for 2 violiner, bratsch og cello

Adagio
Fuga

violin 1: Étienne Gara
violin 2: Emily Dellit
bratsch: Dashiell Nesbitt
cello: Hannah Sloane

Den tyske komponist **Johann Christian Bach** (1735-82) var yngste søn af Johann Sebastian Bach. Som ung opholdt han sig fra 1754 til 1762 i Italien, hvor han som domorganist i Milano komponerede et stort antal kirkelige værker. Det var dog især som komponist af symfonier og operaer, han blev kendt i Europa, og det var da også en operabestilling til King's Theatre i London, der i 1763 bragte ham til den engelske hovedstad. Her virkede han resten af livet – fejret i sin egenskab af hofkomponist og som central person i det offentlige musikliv.

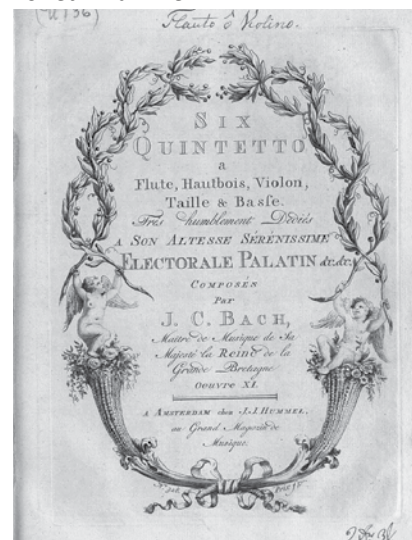
Johann Christian Bach efterlod sig en stor produktion af kirkemusik, operaer, symfonier, koncerter, kammermusik, klaversonater og engelske og italienske sange. Hans udgangspunkt var faderens monumentale barokstil, som han dog hurtigt vendte sig fra til fordel for tidens stil, den galante. Hans musik er derfor sødmefuld og let tilgængelig, og den øvede stor indflydelse på den unge Wolfgang Amadeus Mozart, der mødte Bach første gang i London 1764-65 og senere i Paris 1778.

I musikhistorien indtager Johann Christian Bach (med tilnavnet Milano- eller London-Bach) en central plads, idet han med sine værker fra 1760'erne og 70'erne, ikke mindst de italienskkprægede symfonier, bidrog til at skabe det stilistiske grundlag for wienerklassikken, den musikalske stilperiode, der med Wien som centrum og med Haydn, Mozart og den unge Beethoven som toneangivende blomstrede i årene ca. 1770-1800.

Johann Christian Bach komponerede sine seks kvintetter op. 11 i 1774. De er tilegnet den fløjtespillende kurfyrste Carl Theodor von der Pfalz i Mannheim, men var så vidt vides oprindeligt tiltænkt fløjtespilleren i det berømte Mannheim-orkester, Johann Baptiste Wendling. Denne opholdt sig i London i årene 1771-72, hvor han tilskyndede Johann Christian Bach til at skrive to operaer til Mannheim-hoffet.

De seks kvintetter op. 11 rangerer højt blandt Johann Christian Bachs kammermusikalske værker. I overensstemmelse med tidens ideal var de komponeret, så de imødekom såvel "Kenner" som "Liebhaber": Kenderen kunne glæde sig over det elegante satsarbejde og den udsøgte klangbehandling; den engagerede amatør kunne begejstres over musikkens umiddelbare skønhed og for Bachs talent for det sangbare, ikke mindst det "singende Allegro", som han var kendt for, og som også Mozart beundrede.

Med førstesatsens syngende *Allegro*, andensatsens *Andantino* i vuggende, tredelt takt og finalens rondo, en overstrømmende *Allegro assai*, lever kvintetten op til det niveau for kammermusik, der var gældende ved hoffet i Mannheim.

Det overdådigt udsmykkede titelblad til de seks kvintetter, som Johann Christian Bach i 1774 udgav på J.J. Hummels Forlag i Amsterdam.

Taille og *Basse* er betegnelsen for en tenor- og basstemme, eller for instrumenter, der spiller i disse stemmers omfang, her altså bratsch og cello.

Efter instrumenterne står:

Allerunderdanigst tilegnet Hans Højhed, Kurfyrsten af Pfalz etc. etc. Komponeret af J.C. Bach, Hendes Majestæt Dronningen af Storbritanniens hofkomponist. Op. 11

Zoltán Kodály (1882-1967)
Ukendt kunstner

Den ungarske komponist, musikforsker og pædagog **Zoltán Kodály** (1882-1967) spillede en hovedrolle i 1900-tallets ungarske musikliv. Hans interesse for folkemusik førte til et varigt samarbejde med den jævnaldrende Béla Bartók. Hos ungarske bønder opdagede de en hidtil ukendt sangstil af asiatisk oprindelse - forskellig fra den nyere, populære sigøjnermusik. Samarbejdet resulterede i indsamlingen, klassificeringen og udgivelsen af seks bind med ungarsk folkemusik inklusive et stort antal børnesange.

Kodálys kompositioner for orkester hører til det internationale standard-repertoire, heriblandt *Danse fra Galánta* (1933) og *Orkestervariationer over en ungarsk folkesang "Påfuglen"* (1939), der som tema anvender en pentaton melodi fra den ældste ungarske tradition. Kodály slog sit navn fast i udlandet med *Psalmus Hungaricus* for tenor, kor og orkester (1923) og med syngespillet *Háry János* (1926), hvis musik vandt særlig popularitet som orkestersonate (1927). Det er dog vokalmusikken, der indtager den største plads i Kodálys produktion, dels store, dramatiske kørkompositioner som f.eks. *Jesus og kræmmerne* (1934), dels sange, duetter og korstykker til pædagogiske formål, inden for hvilket område han skabte sit eget verdensberømte uddannelsessystem.

Kodálys uddannelsessystem begynder i børnehaven og tager udgangspunkt i ungarske folkesange (overvejende pentatone melodier). Sangen er fundamentet for senere indføring i instrumentalspil. Som et vigtigt pædagogisk middel indføres solmisering med brug af forskellige håndtegn, der angiver tonehøjder. Tidligt i undervisningsforløbet lærer børnene at læse noder, hvilket er den naturlige følge af solmisering.

Kodály ønskede ikke, at det musikalske grundlag skulle begrænses til den ungarske folkemusik; andre landes folkesange inddrages efterhånden ligesom den internationale klassiske musik. Musikopdragelsen skulle danne grundlag for et verdensborgerskab. Kodálys koncept er enestående derved, at det repræsenterer en helhedsvision på musikuddannelsen – men kritiseres for at være tidsbundet og begrænset ved udelukkende at bygge på folkemusik og musik i den dur-moltonale tradition.

På trods af tætte personlige og faglige relationer er Kodály's musikalske stil anderledes end Béla Bartók's. Hvor Bartók overvejende skrev instrumentalmusik præget af et højt dissonansniveau og med en markant, pågående rytmik, er Kodály's musik i højere grad lyrisk og vokalt orienteret. Dertil kommer, at medens Bartók ofte overskred den klassisk-romantiske tonalitet (og dermed bidrog til modernismens gennembrud omkring 1910), bevarer Kodály sin forankring i denne tradition – omend i udvidet forstand. Fælles for de to ungarske mestre er dog, at folkemusikkens rytmiske og tonale særpræg tilførte deres musik afgørende og vitale impulser.

Serenaden op. 12 fra 1920 er i tre satser. Gennem hele værket blomstrer det melodiske på en måde, som viser, i hvor høj grad Kodály var inspireret af den slaviske folketone. Bartók anmeldte værket ved førsteopførelsen og var specielt betaget af anden sats, *Lento ma non troppo*. Han hæftede sig ved 2. violinens tremolo-passager, der – spillet *pianissimo* og *con sordino* – danner en klanglig baggrund for dialogen mellem bratsch og 1. violin: her veksler bratschens strømmende, lidenskabelige melodi med 1. violinens spøgelsesagtige, indskudte motiver. Bartók konkluderer, at vi her befinder os i en eventyrverden af magisk skønhed.

Wolfgang Amadeus Mozart (1756-91) komponerede sin obokvartet i 1781 på et tidspunkt, hvor han i München havde haft succes med sin opera *Idomeneo*, og hvor han endegyldigt var i færd med at lægge Salzburg bag sig. Kvartetten er formentlig skrevet til den tidligere Mannheim-oboist Friedrich Ramm, der nu opholdt sig i München.

I sin præcise og knappe udformning er obokvartetten et fint og delikat underholdningsstykke at spille i den aristokratiske salon.

Den sonateformede første sats, *Allergro*, lægger ud med et vidunderligt syngende hovedtema i oboen. Derefter kan vi glæde os over, hvor mangfoldigt motiverne blomstrer i ekspositionsdelens: overledningen til sidetemaet får selvstændig tematisk profil; og oboens melodisk vidt spændte sidetema indledes af hovedtemaet, nu transponeret til C-dur og spillet i violinen. I det hele taget fornemmer man, hvorledes Mozart her tilføjer den galante stil, som principielt er karakteriseret ved "melodi med akkompagnement", en dimension af satsteknisk dybde. Dels tager understemmerne (strygerne) nu i høj grad del i det tematiske arbejde, dels er gennemførigsdelen lige fra begyndelsen præget af flerstemmige teknikker som kanon og fugato.

Anden sats er en sværmerisk-melankolsk *Adagio*, medens tredje sats, *Rondeau: Allegro*, er en enkel og yndefuld rondo i dansende, tredelt takt.

Rondoens tema, hvis lette tone leder tanken hen på tidens franske syngespil, veksler med episoder, der giver oboisten rig lejlighed til virtuos udfoldelse. Som helhed er Mozarts obokvartet en musikalsk perle!

Georg Philipp Telemann (1681-1767)

Den tyske komponist **Georg Philipp Telemann** (1681-1767) blev ved sin død anset for at være Tysklands betydeligste komponist. Han var produktiv inden for alle genrer og kendt over hele Europa gennem de mange trykte udgaver af hans værker, der omfatter omkring 1400 kantater, 46 passioner, operaer, orkestersuiter og koncerter, kammermusik for forskellige besætninger samt musik for tasteinstrumenter. Som kantor ved Johanneskirken i Hamburg og leder af byens kirkemusik siden 1721 kom han til at præge tidens stil, den "galante", der i modsætning til baroktidens musik prioriterede en førende melodi med akkompagnement på bekostning af den flerstemmige (kontrapunktiske) sats.

Dermed stillede den galante stil, der var inspireret af italiensk og fransk musik, færre krav til lytteren og udøveren end f.eks. den samtidige J.S. Bachs musik.

Selv om tendensen i tiden gik mod forenkling – som en første fase i udviklingen mod den wienerklassiske stil, der blomstrede i sidste trediedel af 1700-tallet – betød det ikke, at baroktidens kontrapunkt blev forvist til glemsel. "Den lærde stil", som den nu blev kaldt, levede sit eget liv i kirkemusikken, og det forventedes, at den skolede komponist beherskede denne stil, og at han lejlighedsvis gav prøver derpå.

Selv om Telemanns musik i højere grad er præget af umiddelbar charme end af dybde, så gav han talrige prøver på sin overlegne beherskelse af den lærde stil. I 1737-38 opholdt han sig i Paris inviteret af førende musikere ved det franske hof. I januar 1738 fik han efter ansøgning kongelig tilladelse til at lade sine værker trykke og udgive i Frankrig. Telemann kvitterede straks med at udgive 6 kvartetter (*Nouveaux quatuors* for fløjte, violin, viola da gamba og continuo) og 6 tostemmige kanons (*Canons mélodieux*) – hver i tre satser, men med kun én noteret stemme. Denne stemme skal spilles af begge musikere

i streng kanon. Det vil sige, at stemme nr. to sætter ind i hælene på den første (efter én takt). Det er den første kanon i G-dur, der står på årets program – et musikantisk og charmerende eksempel på den lærde stil i Telemanns regi.

Wolfgang Amadeus Mozart
Ufuldendt maleri af Joseph Lange

I 1788 udgav **Wolfgang Amadeus Mozart** (1756-91) sin *Adagio og Fuga* i c-mol K 546 – et af de alvorligste og mest indtrængende værker, han har komponeret. Fugaen stammer egentlig fra 1783, hvor den blev skrevet for to klaverer på et tidspunkt, hvor Mozart

tilbragte sine søndag eftermiddage i selskab med ligesindede venner hos sin logekammerat, baron Gottfried van Swieten. Der hengav man sig til den utidssvarende fornøjelse at spille fugaer, specielt af G.F. Händel og J.S. Bach.

For Mozart gav disse søndag eftermiddage anledning til dybtgående studier af specielt J.S. Bachs fugakunst. Mozart øgede sin indsigt i Bachs stil ved selv at komponere fugaer, hvoraf de fleste dog forblev ufuldendte. Desuden arrangerede han flere af Bachs fugaer for strygekvartet.

I 1788 tog han fugaen for to klaverer op igen, instrumenterede den for strygere og føjede en *Adagio* til som første sats. Med sine punkterede rytmer og stejle melodier leder *Adagioen* tanken hen på første del af baroktidens franske ouverture. I den mægtige fuga, en af de få, som Mozart gjorde færdig, fornemmer man J.S. Bachs indflydelse. Som led i en udtryksmæssig stigning mod den vældige kulmination griber Mozart til forskellige kontrapunktiske kunststykker som tætføring, hvor temaet sætter ind i én stemme, endnu inden det er afsluttet i en anden, og temaomvendning (se nodeeksempel side 19).

Mozart, fra *Adagio og Fuga* i c-mol K 546.

I øverste stemme ses temaet i sin oprindelige form (retvendning)

I nederste stemme ses temaet i omvendning (hvad der før gik ned, går nu op - og omvendt).

De to temaversioner kan spilles samtidigt.

Sammen med adagioens dristige og højst usædvanlige harmonisering viser fugaen, hvorledes Mozart tog udfordringen op fra de gamle mestre. Han viser sin beundring for J.S. Bach ved at integrere hans stil og teknik i sit eget tonesprog; og det gør han på en måde, så det overvældende resultat egentlig klinger mindre som den Mozart, vi bedst kender, end som den unge løve, Mozart første gang hørte improvisere på klaver i 1787, og som i 1792 slog sig ned i Wien: Ludwig van Beethoven.

Den 10. april 1782 skrev W.A. Mozart til sin far:

Jeg går hver søndag kl. 12 til Baron van Swieten - der spilles ikke andet end Händel og Bach. Jeg er ved at lave mig en samling af de Bach'ske fugaer - både af Sebastian, Emanuel og Friedemann Bach

Baron Gottfried van Swieten var en central kulturpersonlighed i Wien på Mozarts tid - chef (Präses) for det kejserlige hofbibliotek og dermed Joseph 2.s kulturminister - og tidligere østrigsk gesandt i Potsdam ved Frederik 2. den Stores hof.

Gennem van Swieten lærte Mozart Bachs musik at kende. Mødet med Bachs flerstemmige musik og hans kontrapunktiske mesterskab blev et chok for Mozart, man kan ligefrem tale om en krise, som han overvandt. Her mødte han et musikermæssigt niveau, der var fuldt på højde med hans eget, og et mesterskab i kunsten at skrive fugaer, som var svimlende og som fascinerede ham, nærmest som en besættelse.

Bachs instrumentale polyfoni satte sig dybe spor i såvel den kirkelige som den verdslige musik. Det hører man i f.eks. den uafsluttede messe i c-mol (1783) og i klaverkvartetten (1785) og strygekviintetten (1787), begge i g-mol.

Baron Gottfried van Swieten (1734-1803)

KIRSTEN KJÆR MUSEET, 7741 FRØSTRUP

LØRDAG DEN 17. AUGUST KL. 15.00

Dmitrij Sjostakovitj (1906-75)

Trio i e-mol op. 67 (1944)

for violin, cello og klaver

Andante – Moderato

Allegro con brio

Largo

Allegretto

violin: Liisa Pallandi

cello: Michael Kaufman

klaver: Sonia Achkar

Peter Tjajkovskij (1840-93)

Trio i a-mol op. 50 (1882)

for violin, cello og klaver

I Pezzo elegiaco: Moderato assai – Allegro giusto, a-mol

II (a) Tema con variazioni: Andante con moto, E-dur

(b) Variazione finale e coda, A-dur: Allegro risoluto e con fuoco –
Andante con moto – Lugubre, a-mol

violin: Elisabeth Zeuthen Schneider

cello: Jonathan Weigle

klaver: Daniel Blumenthal

Om Sjostakovitjs biografi og vigtigste værker, se side 25

--- Pause ---

Kirsten Kjær Museet, koncert 2012

Dmitrij Sjostakovitj

Dmitrij Sjostakovitj (1906-75) komponerede sin første klavertrio i 1923. Da var han 17 år gammel og studerede på konservatoriet i Skt. Petersborg. Trioen er et talentfuldt arbejde, der viser komponistens forsøg på at finde sin plads i forhold til samtidens musik i Europa.

20 år senere havde meget ændret sig. I 1943 var Sjostakovitj med sin familie evakueret til Kuibyshev (nu Samara),

der ligger øst for Moskva ved floden Volga. Her modtog han meddelelsen om, at hans nære ven, historikeren Ivan Sollertinsky, var død kun 41 år gammel. Den 2. klavertrio, som står på årets program, var Sjostakovitjs reaktion på tabet. Trioen, der er tilegnet mindet om Sollertinsky, blev opført første gang i 1944.

Selv om Sjostakovitj på det tidspunkt blev fejret som en forbilledlig sovjetisk komponist, så var han en torn i øjet på det stadig strengere Stalin-diktatur. Det vidste Sjostakovitj, og det mærkes i musikken, som har en dobbelthed i sig.

I første sats, *Andante – Moderato*, indleder celloen med en spøgelsesagtig melodi i instrumentets høje, fløjtelignende flageolet-toner. Tøvende slutter violin og klaver sig til, overtager temaet efter tur og udvikler forløbet til en fuga. Satsens sidste del er rytmisk betonet og meget dramatisk.

I et åndeløst tempo og under stort spektakel raser anden sats, *Allegro con brio*, afsted. Det grotesk-danseagtige tema bliver akkompagneret af brutale akkordslag i klaveret. Mod slutningen forenes strygerne i en afsindig jubel,

som klaveret ledsager med dur-akkorder. I sammenhængen virker dette udbrud dog påtaget, som en uhyggelig grimasse.

Tredje sats, *Largo*, er en passacaglia, en variationsform fra baroktiden. Klaveret gentager en følge af otte tunge akkorder, hvorover violin og senere cello synger deres klagesang. Det er bevægende og meget smuk musik, der udtrykker komponistens sorg over vennens død.

Den omfangsrige fjerde sats, *Allegretto*, er en dyster *Danse macabre*, en dødedans, hvis grelle kontraster veksler mellem pulserende spænding og fortvivlede skrig af angst. Finalen skaber ingen forsoning eller afklaring. For første gang tager Sjostakovitj jødiske temaer op i sin musik; temaer, der i flere af hans senere værker symboliserer forfølgelse og undertrykkelse. Som dybe klokker klinger mod slutningen akkorderne fra tredje sats, *Largoen* – men fra den sidste, knapt hørbare pizzicato-akkord oplever man ingen forsoning, kun resignation.

Den russiske komponist og dirigent **Peter Tjajkovskij** (1840-93) blev uddannet som jurist i Moskva og var indtil 1862 ansat i det russiske justitsministerium. Samme år blev han optaget på konservatoriet i Skt. Petersburg, hvor han studerede komposition og musikteori hos Anton Rubinstein, den i samtiden berømte komponist, som i 1862 havde grundlagt byens konservatorium som Ruslands første.

Tjajkovskij blev senere lærer i musikteori og komposition ved konservatoriet i Moskva, der var grundlagt i 1866 af komponisten og pianisten Nicolai Rubinstein, en yngre bror til Anton Rubinstein og konservatoriets direktør til sin død i 1881. Tjajkovskij var ansat på konservatoriet i årene 1866-78, og mellem ham og Nicolai Rubinstein udviklede der sig et varmt venskab i samarbejdet.

Tjajkovskij blev hurtigt Ruslands mest estimerede komponist, men hans homoseksualitet, som samtiden fordømte, og han selv skammede sig over, forværrede hans melankoli, tvangstanker og sjælelige uligevægt og gjorde et overilet ægteskab umuligt (1877). Efter dette søgte Peter Tjajkovskij trøst i koncertrejser (bl.a. 1891 til USA) og i et ejendomme-

meligt bekendtskab med en rig enke, Nadezjda von Meck (1831-94), med hvem han indtil 1890 vedligeholdt en lang og dybt fortrolig korrespondance, og som gjorde ham økonomisk uafhængig på hendes betingelse: at de aldrig mødtes. Hans død skyldtes selvmord påtvunget efter anklage for et forhold til en ung mand. Den egentlige dødsårsag hersker der dog stadig tvivl om.

I sin kompositionsteknik er Tjajkovskij stærkt inspireret af fransk og tysk romantik, specielt af Berlioz og Liszt, og i sin musik søger han en forening af russisk folkemusik og elementer fra italiensk og fransk musikdramatik. Han blev den første, som for alvor åbnede det musikalske Rusland for indflydelse fra Vesten samtidig med, at han gennem den popularitet, hans værker opnåede, skabte international opmærksomhed om russisk musik.

Tjajkovskijs vigtigste værker er seks symfonier, tre balletter (*Svanesøen*, *Tornerose* og *Nøddeknækkeren*), tre klaverkoncerter, en violinkoncert, tre strykekvartetter og en klavertrio.

Den monumentale klavertrio i a-mol op. 50 fra 1882, som står på årets program, er skrevet til minde om Nicolai

Rubinstein, der døde i Rom 1881 kun 45 år gammel (på titelbladet står: *Til minde om en stor kunstner*).

Den stort anlagte mindetrio består af to bredt udformede sats: en sats med overskriften *Pezzo elegiaco* (*Klagende musikstykke*) og en *Tema con variazioni*-sats.

Allerede i indledningen til første sats (*Moderato assai*, *Meget behersket*) spiller celloen et udtryksfuldt og vemodigt tema i russisk folketone. Det overtages af violinen for under stadig klanglig intensivering at kulminere i klaveret ledsaget af celloens arpeggio-figurer. Det vemodigt syngende tema vender tilbage i værkets koda (derom senere).

En forstærket rytmisk-melodisk bevægelse fører frem til den sonateformede hoveddel *Allegro giusto* (*Hurtigt – med måde*), hvis vægtige og klangfulde hovedtema spilles af klaveret. Sidetemagruppen præsenteres solistisk af klaveret i en Schumann-inspireret sats, medens den meget udtryksfulde tredje temagruppe, epilogen, udgår fra strygerne båret af brede klaverakkorder. Gennemføringsdelen åbner med indledningens folkemusikalske tema, der gennem en stærk og dynamisk motiv-

udvikling forbereder reprisen, hvor de tre ovenfor omtalte temagrupper vender tilbage med de behørigt tonale og motiviske tilpasninger.

Værket kulminerer med en stor og glansfuld variationsats, der omfatter tema, 12 variationer og en koda. Et enkelt, folkeviseinspireret klavertema bliver udgangspunktet for en forunderlig rejse, der gennem et dramatisk og farverigt musikalsk landskab fører os over både vals (var. 6), fuga (var. 8) og mazurka (var. 10). Variationssatsen munder ud i en koda, hvor indledningens venedige tema nu udfoldes som en bred sørgemarch, *Andante con moto – Lugubre (Roligt bevæget – Klagende)*.

Klavertrioen i a-mol op. 50 stiller vidtgående krav til de tre musikere, og klaverstemmen regnes for den vanskeligste, Tjajkovskij nogensinde har komponeret.

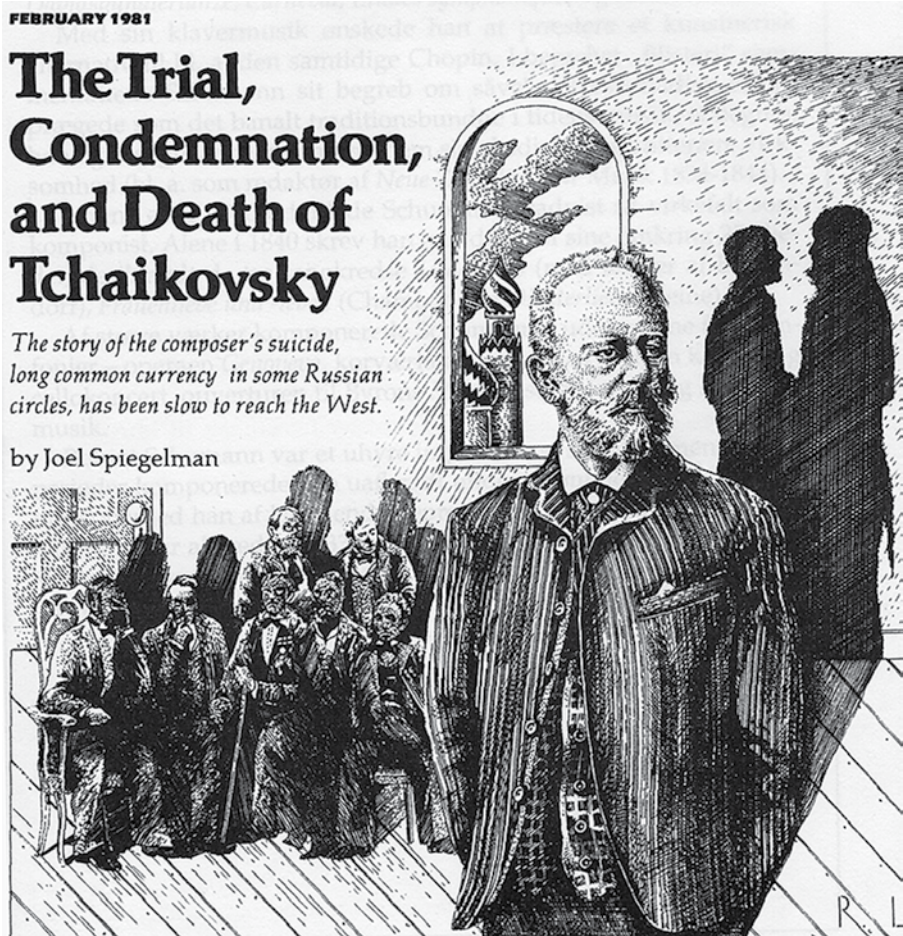

Illustration fra det amerikanske magasin *Music and letters* februar 1981. Heri bringer Joel Spiegelman for første gang i et vestligt medie den forklaring på Tjajkovskijs sygdom og død, som længe havde cirkuleret i det russiske musikmiljø, men som først i 1981 nåede til Vesten: Tjajkovskij døde i 1893 under tragiske omstændigheder. Efter al sandsynlighed dømte en "æresdomstol" ham til at begå selvmord efter anklager for et ulovligt homoseksuelt forhold til en adelsmands søn. På billedet ses Tjajkovskij foran "æresdomstolen", der ifølge den russiske musikforsker Alexandra Orlova bestod af fremtrædende jurister og højt placerede embedsmænd i den russiske centralforvaltning.

MUSIKVÆRKET, 7900 NYKØBING

SØNDAG DEN 18. AUGUST KL. 15.00

Dmitrij Sjostakovitj (1906-75)

Kvintet i g-mol op. 57 (1940)
for 2 violiner, bratsch, cello og klaver

Præludium: Lento
Fuga: Adagio
Scherzo: Allegretto
Intermezzo: Lento
Finale: Allegretto

violin 1: Elisabeth Zeuthen Schneider
violin 2: Liisa Pallandi
bratsch: Dashiel Nesbitt
cello: Hannah Sloane
klaver: Sonia Achkar

Sunleif Rasmussen (f. 1961)

Kvartet nr. 2, *Sunshine and Shadows* (2000)
for 2 violiner, bratsch og cello

Con fuoco
Cantabile e dolce

violin 1: Étienne Gara
violin 2: Peter Clark
bratsch: Florian Peelman
cello: Morten Zeuthen

--- Pause ---

Mieczysław Weinberg (1919-96)

Kvintet op. 18 i f-mol (1944)
for 2 violiner, bratsch, cello og klaver

Moderato con moto
Allegretto
Presto
Largo
Allegro agitato

violin 1: Étienne Gara
violin 2: Peter Clark
bratsch: Florian Peelman
cello: Morten Zeuthen
klaver: Daniel Blumenthal

Musikværket, koncert 2012

Den russiske komponist **Dmitrij Sjostakovitj** (1906-75) studerede klaver og komposition ved konservatoriet i fødebyen Skt. Petersborg. Efter at have virket dér som lærer, pianist og komponist flyttede han i 1943 til Moskva.

Hans 1. symfoni (1926), der var forholdsvis traditionel, fik straks succes ikke blot i Rusland, men også i Tyskland og USA. I den unge Sovjetstats relativt tolerante kulturelle klima lod Dmitrij Sjostakovitj sig siden inspirere af den vestlige verdens moderne musik (af blandt andre Gustav Mahler, Paul Hindemith og Alban Berg), og han udviklede en virtuos, ofte grotesk og satirisk stil som i balletten *Guldalderen* (1930) og operaen *Næsen* (1930).

I takt med, at Stalin først i 1930'erne befæstede sin magt over Kommunistpartiet, blev hans forfølgelse af anderledes tænkende – heriblandt eksperimenterende kunstnere – stadig mere ubarmhjertig; det kulturelle klima var iskoldt, da Sjostakovitj i 1936 blev tvunget til at indstille sine avantgardistiske eksperimenter.

På lederplads i avisen *Pravda* – Kommunistpartiets og statens officielle talerør – blev han udsat for hård kritik. Hans opera *Katarina Ismajlova* (eller *Lady*

Macbeth fra Mtsensk) blev i januar 1936 beskyldt for at være formalistisk, det vil sige skrevet for dens egen skyld – uden tanke på folket og dermed til skade for partiet. Det var i den forbindelse uden betydning, at operaen med succes var opført over 80 gange i Leningrad og mere end 100 gange i Moskva.

Leder i *Pravda* den 28. januar 1936 s. 3. Det er operaen *Katarina Ismajlova* af Sjostakovitj, der refereres til:

Rod i stedet for musik

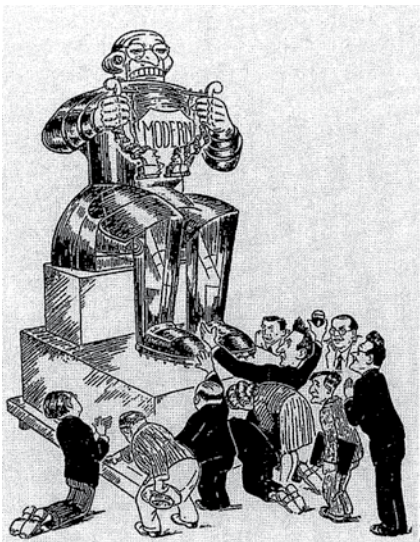
Fra første øjeblik bliver lytteren afskrækket gennem en strøm af bevidst ildeldyende klange. Mens vore musikkritikere sværger troskabseder til den socialistiske realisme, præsenterer scenen gennem Sjostakovitj-indstuderingen den mest rå form for naturalisme. Alt er her rå, primitivt og vulgært. Komponisten har klart nok aldrig spurgt sig selv, hvad Sovjetrepublikken forventer sig af musikken. Han har gjort musikken til en kode og i den grad forvredet den, at den kun kan tiltale æstetiske formalister, der har mistet enhver god smag.

I 1937 søgte Sjostakovitj at imødekomme partiets krav ved at komponere en neoklassisk symfoni (den 5.).

Sjostakovitj komponerede sin 5. symfoni som *en sovjetkunstners kreative svar på berettiget kritik*. Regimet forventede dur-moltonalitet, klare melodier og et overskueligt orkesterarbejde uden eksperimenter og støj. Den 5. symfoni levede op til forventningerne. Uropførelsen den 21. november 1937 blev en succes, og symfonien blev fremhævet som et eksempel på partitro, bekræftende sovjetrealisme.

Men Sjostakovitjs venner og lidelsesfæller hørte noget andet under den neoklassiske overflade: en musik, som på mangfoldige måder genspejlede komponistens angst og desperation over at befinde sig som gidsel i et umenneskeligt system.

Sjostakovitj blev atter rehabiliteret, og med eller mod sin vilje blev han brugt som officiel repræsentant for den sovjetiske musik, ikke mindst på grund af sin 7. symfoni, *Leningradsymfonien* (1942), der blev udlagt som et billede på den sejrige kamp mod de nazistiske invasionsstyrker. Men hans position i det officielle Sovjet var vanskelig – i 1948 blev han atter anklaget for ”formalisme”, og i de følgende fem år skrev han kun lidt.

Karikaturtegning, som blev bragt i det officielle sovjetiske musiktidsskrift *Sovjetskaya muzika* i 1948, mens forfølgelsen og ydmygelsen af komponister som Prokofjev og Sjostakovitj var på sit højeste. De afbildes som tilbedere af modernismens gud, der sønderriver musikkens ældgamle symbol, lyren. Det er Sjostakovitj yderst til højre.

Stalins død i 1953 gjorde forholdene lettere for Sjostakovitj; han skrev mange nye værker, bl.a. symfonier, solokoncerter, strykekvartetter, sange, klavermusik og musik til film. Den 26. maj 1973 modtog Sjostakovitj Léonie Sonnings Musikpris efter opførelsen på Det Kgl. Teater af hans opera *Katarina Ismajlova*.

Fondens begrundelse: *Léonie Sonnings Musikpris tildeles Dmitrij Sjostakovitj i dyb beundring for hans livslange og omfattende indsats i den skabende musiks tjeneste. Dmitrij Sjostakovitjs værker, der spænder fra kammermusik, koncert og symfoni til ballet, opera og oratorium, står i Danmark som i den øvrige verden som geniale højdepunkter i vort århundredes tonekunst.*

Klaverkvintetten i g-mol op. 57 er det sidste større værk, Sjostakovitj skrev i tiden før 2. Verdenskrig. Den er fra 1940 og blev opført første gang den 23. november samme år med komponisten ved klaveret.

Klaverkvintetten i fem satser er tydeligt inspireret af den europæiske tradition fra 1700- og 1800-tallet. Den er forholdsvis afdæmpet i sit udtryk og i så henseende beslægtet med komponistens 6. symfoni fra 1939. Kvintetten er instrumenteret med en helt usædvanlig gennemsigtighed. Det betyder, at klaveret aldrig dominerer, men at det altid lader strygerne komme til orde. Det opnår komponisten ved at lade klaverstemmen spille i instrumentets yderregistre eller ved at fordele rollerne på en måde, så strygere og klaver gør sig gældende på skift.

Første sats er et *Præludium*, hvor allerede den første klaverakkord bringer Händel og Bach i erindring. Klaverets indledende solo er polyfon på baroktidens manér og højtidelig og fortællende i sit tonefald. Satsen rummer såvel lyriske indskud som neo-klassiske valserytmer. Værkets øvrige temaer refererer på forskellige måder til præludiets første takter.

Anden sats, der følger den første uden pause, er en *Fuga*, hvis tema er inspireret af russisk folkløse. Efter den eftertænksomme og stilfærdige første del, hvor fugatemaet efter tur præsenteres i alle instrumenter, udvikler satsen sig langsomt mod større intensitet. Efter et lidenskabeligt og dramatisk højdepunkt føres satsen til en neddæmpet og indadvendt slutning.

Tredje sats er en livsglad og fandenivoldsk *Scherzo*, der udgør den stærkest tænkelige kontrast til de foregående satser. Hovedtemaet tumler afsted i klaveret kommenteret af humoristiske udbrud i strygerne – det hele balancerende mellem spids humor og grotesk satire. Hidsige spanske rytmer bringer satsen til en brat afslutning.

I fjerde sats, *Intermezzo*, vender den alvorlige musik tilbage. På trods af titlen,

som betyder *Mellemspil*, er der intet let eller forbigående over den sats. Tværtimod sammenfattes her den dybe, vemodige udtryksfylde, som præger hele værket. Violinen åbner med en uendelig smuk melodi, der bæres oppe af celloens pizzicato. Det klavertema, der derefter indtræder, er også af stor skønhed. Ud af klaverets sidste tonegentagelser vokser femte og sidste sats.

Femte sats, *Finale*, er i klassisk sonateform. Klaverets udstrakte sidetema er en parodi på den musik, der ledsager klovnernes entré i det russiske cirkus. Gennemførigsdelen bringer de udtryksfulde motiver fra første og anden sats (*Præludium* og *Fuga*) i erindring. Satsen, der er lysere i sit udtryk end de foregående, fører til en ganske upåfaldende slutning. En kommentator skriver rammende, at det er musik, som i højere grad smiler end ler.

Sjostakovitjs klaverkvintet blev modtaget med stormende begejstring og indbragte komponisten den eftertragtede Stalinpris.

Sunleif Rasmussen

Den færøske komponist, dirigent og jazz-pianist **Sunleif Rasmussen** (f. 1961) studerede først på Musikhøgskolen i Oslo (1978-80) og senere på Det Kgl. Danske Musikkonservatorium i København (1990-95), hvor Ib Nørholm og Ivar Frounberg var hans lærere i henholdsvis komposition og elektronisk musik. Rasmussen har desuden studeret *Spektralmusik*, en genre inden for elektroakustisk musik, der har sæde i Paris med komponisten Tristan Murail som toneangivende.

I 1997 modtog Sunleif Rasmussen det treårige stipendium fra Statens Kunstfond

og i 2002 Nordisk Råds Musikpris for symfonien *Oceanic Days*. I 2011 tildeltes han det færøske kulturministeriums pris, *Mentanarvirðisløn Landsins*.

Sunleif Rasmussen har skrevet orkesterværker, kammermusik, soloværker, elektro-akustiske værker for bånd og live electronic og en betydelig mængde kor-musik. I forbindelse med udgivelsen af CD'en med Rasmussens værker for strygere (*String against String*, 2007) præsenterer det danske nationale pladeselskab, *Dacapo Records*, Sunleif Rasmussen og hans musik:

Sunleif Rasmussens tonesprog og musikalske idéer har mindelser om den jævnaldrende danske kollega Bent Sørensen og om salig György Ligeti, en af det 20. århundredes vigtigste skikkelser overhovedet. Det er klart, at Rasmussens musik nok er færøsk – eller i hvert fald ultranordisk – i udgangspunktet, men dens format er globalt.

Strygekvartet nr. 2, Sunshine and Shadows, er to adskilte bevægelser, som også titlen antyder. Ud over at være et eksempel på Sunleif Rasmussens lyst til at forholde sig musikalsk til naturfænomener er det også musik, der henvender sig meget umiddelbart til lytteren. Førstesatsen - hvor der så afgjort er mest sunshine - er nærmest komponeret i dur og kommer i sit pulserende, effektive jag tæt på dansens klangverden. I andensatsen derimod er tempoet trukket ud, der hænger truende skyer i horisonten, og det lyse univers er skiftet ud med tætte stabler af toner, der kun i det små bevæger sig frem og tilbage.

Den polsk-russiske komponist og pianist **Mieczysław Weinberg** (1919-96) blev født i Warszawa af jødiske forældre. Hans far var musiker og komponist. Som 10-årig optrådte Mieczysław Weinberg første gang som pianist og dirigent, og to år senere blev han optaget på byens konservatorium med klaver som hovedfag. Efter otte års studier debuterede han i 1939. Da tyskerne angreb Polen den 1. september samme år, iværksatte de straks en nådesløs jagt på polske jøder og intellektuelle. Weinberg undgik arrestation ved at flygte mod øst til Hviderusland, medens begge forældre og en søster blev fanget og senere dræbt af tyskerne.

På konservatoriet i Hvideruslands hovedstad Minsk studerede Weinberg komposition, og den 22. juni 1941, dagen efter hans afsluttende eksamen, angreb tyskerne Sovjetunionen. Igen måtte Weinberg flygte mod øst, denne gang til Tashkent, hovedstaden i Uzbekistan. Her ernærede han sig som opera-instruktør og ved at komponere værker for scenen. Dmitrij Sjostakovitj hørte om Weinbergs usædvanlige talent, og da han havde læst partituret til hans første symfoni, udvirkede han, at Weinberg i 1943 kunne flytte til Moskva med sin kone. Her boede han indtil sin

død i 1996. I Moskva blev Weinberg og Sjostakovitj venner. Weinberg nærrede dyb respekt for sin 13 år ældre kollega, som han betragtede som mentor og forbillede. I Moskva arbejdede Weinberg freelance som komponist, ligesom han var efterspurgt som klaversolist.

Som andre skabende kunstnere var Weinberg underlagt Stalin-diktaturets krav om "socialistisk realisme"; det vil sige, at litteratur, skuespil, poesi og musik skulle tjene opbygningen af det kollektive socialistiske samfund ved at prise det almene på bekostning af det individuelle. Dertil bidrog komponisterne med hyldestkantater og programsymfonier i neo-klassisk stil. Selvom Weinberg ikke blev udsat for nogen særlig hård, personlig kritik, var nogle af hans værker at finde på listen over forbudte kompositioner sammen med musik af Sjostakovitj, Prokofjev og andre store kolleger. Af den grund var koncertarrangørerne i Sovjetstaten tilbageholdende med at programsætte hans værker. Weinberg måtte derfor tjene til føden ved at komponere scene- og filmmusik.

Den 6. februar 1953 blev Weinberg arresteret af Stalins hemmelige politi. Årsagen var hans kones bekendtskab

med forsvareren for den gruppe jødiske læger, som Stalin anklagede for at stå bag en række dødsfald blandt hans nærmeste rådgivere. Stalins død den 5. marts 1953 reddede Weinberg for retssag, deportation eller henrettelse.

Weinberg var uhyre produktiv, og hans værkliste omfatter 150 opusnumre heriblandt 26 symfonier, 17 strygekvartetter, 28 sonater for forskellige instrumenter foruden værker for soloinstrumenter og vokalmusik; dertil kommer talrige værker uden opusnumre skrevet til film, teater eller radiospil. Om sin musik sagde Weinberg:

Mange af mine værker beskæftiger sig med krigens tema. Det er ikke mit eget valg, men er bestemt af mine livserfaringer og mine slægtnings tragiske skæbne. Det er min moralske pligt at skrive om krigen – om de rædsler, som menneskeheden gennemlevende i vort århundrede.

Weinbergs klaverkvintet er fra 1944. Den har fem satser ligesom Sjostakovitj fra 1940, der også står på årets program. I sin kvintet udfolder Weinberg et udtryksregister, der spænder fra det konfliktfyldte præget af hårde og aggressive rytmer og klange til de fineste

udtryk for det inderlige og vemodigt udtryksfulde.

Første sats, *Moderato con moto*, begynder med klaverets enstemmige, melankolske melodi til strygernes akkompagnement: de smertelige erindrings musik, hvis hovedmotiv går gennem det femsatsede værk som en rød tråd. Et marchmotiv i punkterede rytmer melder sig, hvorefter de to kontrasterende motivgrupper kombineres og udvikles for mod slutningen at kulminere og derefter ebbe ud i stilhed.

Anden og tredje sats er to lige lange scherzoer. Anden sats, *Allegretto*, indledes med en dæmpet, spøgelsesagtig melodi i 1. violin og cello, der begge spiller med dæmper. Klaveret træder til med punkterede rytmer, hvorefter forløbet udvikler sig gennem voldsomme udladninger af rytmisk og motorisk energi. Udtrykket bliver stadig mørkere, og mod slutningen vender indledningens melodi tilbage i en dramatisk dialog mellem strygere og klaver. En lyrisk solo i bratschen indleder den afdæmpede koda.

Tredje sats, *Presto*, begynder med en sagte skælvende og sitrende rytme i strygerne. Efter kort tid udgår fra

klaveret et fint klangligt lys: melodiske indskud i højt register – som månestråler. Klaveret overtager nu den førende rolle med energiske motiver, fortsat i klaverets høje register. Derefter følger et dramatisk forløb, der også inddrager cafémusik: vals og en skæv tango (i 5+4/8 mod normalt 2/4). Mod slutningen bliver de rolige klaverindskud, der prægede indledningen, udgangspunkt for en voldsom udvikling, der kulminerer i en brilant, afsluttende koda.

I fjerde sats, *Largo*, høres i begyndelsen et instrumentalt recitativ spillet unisonet i alle instrumenter – bredt og dramatisk. En klagende violinsolo følger, hvorefter bratschen tager recitativets tema op i dialog med celloen. Nu følger en gripende klaversolo, der udvikler sig til et dissonerende højdepunkt. Herfra fader klaveret ud i et klokkelignende akkompagnement til det recitativiske tema, der nu klinger i celloen. Derefter deltager alle instrumenter i en storslået udvikling af begyndelsens recitativ, som munder ud i den afsluttende koda, der fører satsen til sin tyste afslutning.

Femte og sidste sats, *Allegro agitato*, indledes af bidende, monotone gentagelser af dissonerende akkorder som optakt til et kort, groft og truende klavertema.

Med sine stædige, pauseadskilte gentagelser bliver det klavertema et motto for satsen. Uden varsel klipper Weinberg til en ironisk gigue (en hurtig irsk sømandsdans i tredelt takt) præ-senteret i 1. violinen og videreført som en fuga. Det forrygende forløb veksler med magtfulde boogie-woogie-rytmer i klaveret. Mod slutningen vender indledningens truende klavertema tilbage, men nu omkarakteriseret: som fra det fjerne klinger det, stadig svagere og stadig mere opdelt og forkortet. Det, der alene står tilbage ved satsens og værkets slutning, er celloens høje flageolettoner. Hvilken finale og hvilket værk!

Mieczysław Weinberg (1919-96). På væggen længst til højre et foto af hans kollega, mentor og ven Dmitrij Sjostakovitj

HOLSTEBRO MUSIKSKOLE, 7500 HOLSTEBRO

SØNDAG DEN 18. AUGUST KL. 19.30

Ludwig van Beethoven (1770-1827)

Trio i G-dur op. 9 nr. 1 (1798)
for violin, bratsch og cello

Adagio – Allegro con brio
Adagio, ma non tanto, e cantabile
Scherzo: Allegro
Presto

violin: Kirstine Schneider
bratsch: Jeong Cheng (Katy) Ho
cello: Jonathan Weigle

Wolfgang Amadeus Mozart (1756-91)

Kvartet i G-dur K 285a (1778)
for fløjte, violin, bratsch og cello

Andante
Tempo di menuetto

fløjte: Craig Goodman
violin: Kirstine Schneider
bratsch: Jeong Cheng (Katy) Ho
cello: Jonathan Weigle

Béla Bartók (1881-1945)

Kvartet nr. 6, Sz 114 (1939)
for 2 violiner, bratsch og cello

Mesto — Vivace
Mesto — Marcia
Mesto — Burletta
Mesto

violin 1: Emily Dellit
violin 2: Cassandra Bequary
bratsch: Tony Nys
cello: Michael Kaufman

Alexandr Borodin (1833-87)

Kvartet i D-dur (1856)
for fløjte, obo, bratsch og cello

fløjte: Craig Goodman
obo: Nermis Mises
bratsch: Jeong Cheng (Katy) Ho
cello: Jonathan Weigle

Om Borodins biografi og vigtigste værker, se side 39

--- Pause ---

Holstebro Musikskole

Den tyske komponist **Ludwig van Beethoven** (1770-1827) blev født i Bonn, men flyttede i 1792 til Wien. I 1797 komponerede han sine tre strygetrioer op. 9, som danner en fornem optakt til hans seks første strygekvartetter. Dem begyndte han på i 1798, og de blev udgivet i 1801 som op. 18.

De tre trioer op. 9 er meget forskellige. Den første i G-dur er lys, sprudlende og meget virtuos. Trio nr. 2 i D-dur er melankolsk og eftertænksom, medens den tredje i c-mol, som blev spillet på Thy Kammermusikfestival i 2012, er mørk og dramatisk.

Den unge Ludwig van Beethoven. Ukendt kunstner.

Da Beethoven i 1792 – som 22-årig – gjorde sin entré på musikscenen i Wien, havde han meget at lære: Ikke blot selve musikfaget (klaverspil, kontrapunkt og instrumentation på stadigt højere niveau), men også fagets ”sociologi” (at etablere sig hensigtsmæssigt i forhold til musikvenner, kolleger, rivaler, velyndere, spillesteder og forlagsdirektører). Yderligere skulle han tilkæmpe sig elementære kundskaber og dannelse samt det elegante Wiens levemåde.

Det med faget og den almene dannelse klarede han ved hjælp af en blanding af umættelig nysgerrighed og videbegær på den ene side – og benhård disciplin og sej energi på den anden. Det med levemåden lærte han aldrig. Selv om Beethoven – ikke mindst ved Haydns hjælp – hurtigt vandt indpas i adelige kredse (hvor han i begyndelsen først og fremmest havde succes som klaverspiller og improvisator), og selv om fyrsterne Kinsky, Lobkowitz og Rudolph med deres årlige ydelse kom til at spille en afgørende økonomisk rolle for ham, så fastholdt Beethoven uden at blinke, at han i kraft af sit kunstneriske format alene besad den sande adel. Som han sagde:

Fyrster findes der tusindvis af; Beethoven er der kun én af.

I trioerne møder vi en 27-årig komponist, der allerede går sine egne veje. I deres dybt personlige, fortættede og dramatiske anlæg peger de mod den frigørelse fra det wienerklassiske stilgrundlag, som er åbenbar i Beethovens 3. symfoni (1803-04) og i klaversonaten nr. 23, *Appassionata* (1804-05). Den 3. symfoni med tilnavnet *Eroica* og de værker, der fulgte, blev inspirerende for samtidens og eftertidens komponister og dermed banebrydende for romantikken, der i bred forstand omfatter hele 1800-tallet.

Strygetrioen op. 9 nr. 1, som står på årets program, udfordrer fra begyndelsen. Første sats, *Adagio – Allegro con brio*, indledes med en langsom prolog. Efter et enstemmigt udbrud i fortissimo former

prologen sig som en eftertænksom ”samtale”: et melodisk spørgsmål i sekstendedele besvares med et op- eller nedadgående tretonemotiv. Spørgsmål og svar veksler mellem de tre strygere, indtil den hurtige sats i sonateform sætter ind – vital og fremdriftspræget. Det syngende hovedtema spilles først af celloen, derefter af violinen. Det er violinen, som præsenterer sidetemaet, der efter tur imiteres af bratsch og cello.

Den langsomme anden sats, *Adagio, ma non tanto, e cantabile*, står overraskende i E-dur. I den wienerklassiske tradition ville en langsom anden sats normalt stå i en kvintbeslægtet toneart i forhold til værkets hovedtoneart G-dur.

Beethovens valg af den tertsbeslægtede toneart, E-dur, peger mod romantikkens praksis.

Temaet i tredje sats (*Scherzo*), som præsenteres i violinen, er let og luftigt, og det er violinen, der satsen igennem er førende, medens bratsch og cello spiller en hovedsageligt akkompagnerende rolle.

Fjerde sats er en brillant og teknisk krævende *Presto*.

Aleksandr Borodin

Aleksandr Borodin (1833-87) komponerede sin kvartet for fløjte, obo, bratsch og cello omkring 1850. Kvartetten er en studie i wienerklassisk stil – vel nærmest tænkt som en musikalsk spøg. Borodin har nemlig ladet sig inspirere af en klaversonate af Joseph Haydn, nr. 61 i D-dur (HOB XVI:51) fra 1794. Denne klaversonate har kun to satser (*Andante* og *Finale: Presto*), og det er disse satser, der – tilrettelagt for fløjte, obo, bratsch og cello – ligger til grund for første og fjerde sats i Borodins kvartet. Anden og tredje sats, en kort *Adagio* og en *Menuet* med trio, har Borodin selv komponeret i wienerklassisk stil. Resultatet er blevet et fint og musikantisk stykke kammermusik.

Kvartetten blev ikke trykt og udgivet i Borodins levetid; først i 1949 blev der fremstillet 500 kopier af manuskriptet, som befinder sig på Det Nationale Institut for Teater og Musik i Skt. Petersborg. På Thy Kammermusikfestival 2013 spilles kvartetten efter den rekonstruktion, der blev foretaget af B. Dobrokotov og G. Kirkor i 1998 og samme år udgivet af forlaget I.M.D. Diffusion ARPÈGES i Paris.

Den østrigske komponist og pianist, **Wolfgang Amadeus Mozart** (1756-91), indledte sit rejseliv som seks-årig, da han med sin far og den fem år ældre søster Maria-Anna (Nannerl) rejste til München og Wien. Her spillede de to vidunderbørn ved hoffet, hvor de bedårede alle, ikke mindst den senere franske dronning Marie-Antoinette, med deres musikalske færdigheder og yndefulde fremtræden. Det meste af børnenes barndom gik med at rejse med faderen. Indtil Mozart var 14 år, fulgtes de to søskende ad; derefter rejste Mozart alene sammen med sin far. Som 21-årig, i 1777, indledte Mozart sin sidste store rejse til Paris over Mannheim, denne gang ledsaget af sin mor. Da var han for længst europæisk berømt som komponist, pianist og improvisator.

Mozart opholdt sig i Mannheim fra den 30. oktober 1777 til den 14. marts det følgende år. Han var begejstret for Mannheimerorkestret, hvis musikere regnedes for de bedste i Europa. Mozart blev venner med flere af dem, heriblandt den virtuose fløjtespiller, Johann Baptist Wendling. Denne præsenterede Mozart for den velhavende og fløjtespillende læge, Ferdinand de Jean, der bestilte tre små, lette og korte koncerter og et par kvartetter for fløjte. Der blev aftalt

et honorar på 200 gylden. Den første kvartet for fløjte og strygetrio blev skrevet på en uge (kvartetten er dateret juledag 1777). Den 14. februar 1778 rejste de Jean til Paris. Da havde Mozart komponeret og afleveret yderligere to fløjtekvartetter og to koncerter. For disse værker betalte de Jean 96 gylden. Godt nok havde han bestilt tre koncerter (ikke tre kvartetter), og godt nok var den ene koncert en transskription af obokoncerten fra 1777, men en fedtsyl var han ligegodt.

Fløjtekvartetten i G-dur K. 285a er den korteste af de tre bestillingsarbejder (den fjerde fløjtekvartet er et lejlighedsarbejde fra 1780'erne). Som helhed er kvartetten et charmerende eksempel på tidens galante stil: elegant og teknisk overkommelig. Første sats, en inderlig *Andante*, er en kort sonateform. I første del, ekspositionsdelen, præsenteres hovedtemaet af fløjten, medens sidetemaet fordeles mellem strygere og fløjte. Denne første del slutter med et kort epiloptema. Efter den korte anden del, gennemførsdelen, indledes tredje og sidste del, reprisen, med sidetemaet efterfulgt af epiloptemaet. Først til allersidst, som en kort og eftertænksom koda, vender hovedtemaet tilbage og afslutter satsen.

I faglig jargon taler man her om en sonateform med "omvendt reprise".

Anden og sidste sats er en elegant menuet, hvor Mozart tildeler fløjten en udpræget solistisk rolle.

I Slovakiet optager Béla Bartók en bondekones sang.
Fotografi fra 1907

Den ungarske komponist, pianist og folkemusikforsker **Béla Bartók** (1881-1945) var en hovedperson i 1900-tallets musikhistorie. Ikke mindst hans seks strygekvarter, der i henseende til kunstnerisk vægtfylde sidestilles med Beethovens, er centralt placerede i hans egen produktion og banebrydende i deres søgen efter nye udtryksformer.

Bartók studerede 1899-1904 på konservatoriet i Budapest, hvor han siden blev ansat som klaverprofessor. I begyndelsen af 1900-tallet indsamlede han sammen med Zoltán Kodály folke-musik i Ungarn, på Balkan, i Lilleasien og i Nordafrika. Hans dybe viden om og engagement i den slaviske folkemusik fik afgørende indflydelse på hans egen udvikling som komponist, og i artikler til førende europæiske tidsskrifter påpegede han utrætteligt den etniske musiks værdi som en kilde til inspiration for fremtidens ungarske kunstmusik.

Indtil 1918 gennemgik Bartók en udvikling som komponist, der førte fra senromantik til en stil, der frigjorde sig fra dur-moltonaliteten. Blandt hovedværkerne indtil 1918 er de to orkestresuiter, *20 ungarske folkesange*, operaen *Hertug Blåskægs Borg* og det berømte klaverværk *Allegro barbaro*, hvor musikken har et vitalt, rytmisk drive, som skærpes ved voldsomt dissonerende, udhamrede akkorder.

I 1920'erne og først i 30'erne vandt Bartóks værker stadig større udbredelse. Blandt de vigtigste værker fra den periode er *Dansesuite for orkester*, *Sonate for klaver*, 1. og 2. klaverkoncert og 3. til 5. strygekvarter.

På grund af sin udtalte modvilje mod det ungarske styres samarbejde med Hitler emigrerede Bartók i oktober 1940 til USA, hvor han aldrig faldt til. Plaget af sygdom og ude af stand til at sikre sig en økonomisk eksistens slog han sig igennem som koncertpianist, musikforsker og fra 1942 også som komponist, indtil han døde i 1945. Béla Bartóks værker blev katalogiseret i 1956 af Andras Szóllózy (forkortet Sz).

Selv om Bartók i årene op mod 2. Verdenskrigs udbrud komponerede mesterværker som *Musik for strygere, slagtøj og celeste* (1936), *Sonate for to klaverer og slagtøj* (1937) og den 2. Violinkoncert (1938), så blev sidste halvdel af 1930'erne en meget svær tid for ham. I stigende grad foruroliget over udviklingen i Europa forbød han opførelse af sine værker i Tyskland og Italien; desuden skiftede han fra det østrigske forlag *Universal* til det engelske *Boosey & Hawkes*, hvilket forøgede hans selvvalgte isolation i Budapest. Med Tysklands invasion af Polen den 1. september 1939 udbrød 2. Verdenskrig. Bartók komponerede sin 6. strygekvartet i tiden fra august til november samme år. Hans sorgfulde resignation over for det uafvendelige satte sig spor i den 6. strygekvartet –

Bartóks eneste helt igennem tragiske værk og det eneste, der slutter i en pessimistisk tone.

Hver af de fire satser begynder med en langsom melodi med spilleanvisningen *mesto* (*sørgmodigt*). Denne indledning, der som et varieret refrain går gennem værket, er forholdsvis kort i første sats, men forøges i udtryksfylde og omfang i anden, tredje og fjerde sats. I fjerde sats udvides mesto-materialet til at omfatte hele satsen.

I første sats, *Mesto – Vivace*, er mesto-afsnittet en udtryksfuld solo i bratschen. Efter en pause bringes det andet af værket hovedtemaer i alle fire strygere, *forte*. Så følger den egentlige første sats, *Vivace*, som – på trods af det modernistiske tonesprog – er komponeret i en klassisk sonateform.

Anden sats, *Mesto – Marcia*, begynder med, at celloen spiller mesto-temaet, som akkompagneres af de øvrige strygere. Så følger en *Marcia*, en brutal og aggressiv march-musik. Mellemdelen bringer en kontrast, bl.a. med bratschens overraskende guitaragtige akkompagnement, men ingen lettelse. I sidste del genoptages marchen i varieret form.

Tredje sats, *Mesto – Burletta*, begynder igen med mesto-temaet, nu udsat for tre stemmer. Det afløses af en bidende og vrængende ironisk sats: *Burletta*. Det er ikke svært at forestille sig, at Bartók med anden sats' *Marcia* og tredje sats' *Burletta* har haft det marcherende herrefolk i tankerne.

Fjerde sats, *Mesto*, er en neddæmpet elegi, en sørgemusik. Værket slutter med mesto-temaet – fragmenteret og nedbrudt.

Den 6. strygekvartet er tilegnet Kolisch Kvartetten, som opførte værket første gang i the Town Hall i New York City den 20. januar 1941.

Béla Bartók i 1927

VORUPØR KIRKE, 7700 THISTED TIRSDAG DEN 20. AUGUST KL. 19.30

Franz Schubert (1797-1828)

Kvartet nr. 13 i a-mol, D 804, *Rosamunde*
(1824)

for 2 violiner, bratsch og cello

Allegro ma non troppo

Andante

Menuetto – Trio: Allegretto

Allegro moderato

violin 1: Liisa Pallandi
violin 2: Cassandra Bequary
bratsch: leong Cheng (Katy) Ho
cello: Morten Zeuthen

John Frandsen (f. 1956)

Kvartet nr. 2, *Danse macabre* (1991)

for 2 violiner, bratsch og cello

violin 1: Cassandra Bequary
violin 2: Liisa Pallandi
bratsch: leong Cheng (Katy) Ho
cello: Morten Zeuthen

--- Pause ---

Aleksandr Borodin (1833-87)

Kvartet nr. 2 i D-dur (1881)
for 2 violiner, bratsch og cello

Allegro moderato

Scherzo: Allegro

Notturmo: Andante

Finale: Andante – Vivace

violin 1: Peter Clark
violin 2: Elisabeth Zeuthen Schneider
bratsch: Florian Peelman
cello: Michael Kaufman

Benjamin Britten (1913-76)

Phantasy Quartet op. 2 (1932)
for obo, violin, bratsch og cello

obo: Nermis Mieses
violin: Cassandra Bequary
bratsch: Dashiell Nesbitt
cello: Hannah Sloane

Vorupør Kirke, koncert 2012

Den østrigske komponist **Franz Schubert** (1797-1828) skrev en række mesterværker inden for etablerede genrer som symfoni, kammer- og klavermusik. I 1814, som 17-årig, satte han musik til *Gretchen am Spinnrade* – og det på en måde, som fjøede dybe musikalske og psykologiske dimensioner til Goethes digt. Dermed indvarslede Schubert den tyske lied som en romantisk genre. Med komponister som blandt andre Schubert, Schumann, Brahms og Hugo Wolf udviklede lieden sig til en stadig mere forfinet, sammensat og eksklusiv udtryksform (se eventuelt *En note om Franz Schubert og hans tid* i Programbog 2012, siderne 52-54).

Schuberts melodiske evne og hans rige harmoniske fantasi kommer ikke blot til udtryk i en vældig produktion af lieder, hvoraf han komponerede mere end 600, men også i hans instrumentalmusik, hvor især Beethoven var det oplagte forbillede; men i stedet for Beethovens målrettede, formbevidste udtryksmåde sætter Schubert en lyrisk musikalsk fortælling, hvor der bestandig dukker nye overraskelser op – og hvor gentagelsen bliver en vigtig pointe i formen.

Schubert komponerede 15 strygekvartetter, hvoraf de fleste er ungdomsværker beregnet for sammenspil i hjemmet og på

det Stadtkonvikt, hvor Schubert indtil sit 16. år fik en grundig musikalsk skoling. De sene strygekvartetter nr. 12 til 15, der blev skrevet med offentlig fremførelse for øje, stammer fra 1820'erne og omfatter den enkeltstående *Quartettsatz*, kvartetterne med tilnavne efter den musik, der har afgivet tematisk materiale til værkerne, nemlig mellemaktsmusikken til dramaet *Rosamunde* (derom senere) og lieden *Der Tod und das Mädchen*. Den sidste, nr. 15, er kvartetten i G-dur, der ikke har noget tilnavn.

Kvartetten nr. 13 i a-mol, *Rosamunde*, som den 27-årige Schubert komponerede i 1824, er den eneste af Schuberts strygekvartetter, der blev spillet offentligt og udgivet i hans levetid. Selv om *Rosamunde* til en vis grad står i skyggen af de mere dramatiske kvartetter fra samme periode, udmærker den sig ved sit blide, mørktfarvede præg og sin lyriske grundholdning, der dog ikke udelukker stærke kontraster.

Den omfangsrige første sats, *Allegro ma non troppo*, indledes med et smukt og vemodigt liedpræget hovedtema med et akkompagnement i de dybere strygere, der bringer bjergbækkens rislen og møllehjulets gang fra sangkredsen *Die schöne Müllerin* i erindring.

Hovedtemaets inderligt vemodige naturstemning afbrydes af et kort, truende fortissimo-motiv i cello og bratsch, der udløser en opadstigende triolbevægelse i 1. violinens ottendedele. Motivet leder over til det melodisk bevægede sidetema. Den heftige og uventede måde, hvorpå hovedtema-gruppen afbrydes, er meget karakteristisk for Schuberts følelsesudbrud, der ofte svinger mellem ekstremer (se eventuelt mere om dette i Programbog 2012, siderne 19 og 20).

De træk ved første sats, der pegede mod lied-komponisten, forstærkes i anden sats, den vidunderligt smukke *Andante*. Hovedtemaet har uden tvivl stået Schuberts hjerte nær: en todelt instrumental lied-episode, der første gang forekommer i mellemaktsmusikken til Helmine von Chézys skuespil *Rosamunde von Cyprien* (1823), der har givet kvartetten sit tilnavn, og senere i det ganske bedårende tredje klaver-*Impromptu* i den samling på fire, der blev udgivet i 1827 som D 935.

Med sin vemodige og drømmende stemning er tredje sats, *Menuetto – Trio: Allegretto*, væsentligt forskellig fra den klassiske menuettepe, selv om tonen bliver lysere i triodelen, der står i A-dur.

I fjerde sats, *Allegro moderato*, giver Schubert sig helt hen i sin glæde over den ungarske folkemusik, som han senere samme år ydede sin tribut i det firhændige *Divertissement à la hongroise* D 818. Som helhed virker satsen – en frit formet rondo – som en ungarsk fantasi.

John Frandsen
Foto: Marianne Grøndahl

Den danske komponist, organist og dirigent **John Frandsen** (f. 1956) har en usædvanlig bredde og dybde i sine forudsætninger. Efter musikproglig studentereksamen fra Aalborghus Statsgymnasium i 1974 bestod han i 1982 hovedfagseksamen i musikvidenskab fra Aarhus Universitet og året efter kirkemusikalsk diplomeksamen fra Det

Jyske Musikkonservatorium. Hos Karl Aage Rasmussen og Hans Abrahamsen studerede han komposition sammesteds med diplomeksamen i 1985; i 1991-94 supplerede han sine uddannelser med studier i direktion ved Det Kgl. Danske Musikkonservatorium i København.

John Frandsen har været en skattet lærer på Aarhus Universitet og på konservatorierne i Aarhus og Odense. Som organist var han ansat ved Helligåndskirken Aarhus 1984-1993; i samme tidsrum dirigerede han *Cantilenakoret* og i 1993-1996 *Aarhus Amts Ungdomssymfoniorkester*. Siden 1996 har han været organist ved Stavsholt Kirke i Farum, hvor han også leder kammerkoret *Convivium*. Frandsen har beklædt en lang række tillidposter i dansk og nordisk musikliv; således var han formand for Dansk Komponistforening 1999-2008 og præsident for Nordisk Komponistråd 2002-05.

Som mangeårig kordirigent har John Frandsen et tæt forhold til vokalmusik, som da også er fyldigt repræsenteret i hans værkliste. En del værker er kirkelige, heriblandt *Messe til det nye Årtusinde* (1999) for soli, kor, orgel og orkester, som uropførtes i Århus Domkirke nytårsnat 1999-2000. I november 2010

afsluttede han arbejdet på et *Requiem* bestilt af DR SymfoniOrkestret. Værket blev uropført den 5. april 2013.

Som operakomponist har John Frandsen gjort sig markant gældende. Blandt hovedværkerne er operaen *Amalie* (1984-95), trilogien over Svend Aage Madsens *Tugt og utugt i mellemtiden* (1998-2004) samt den store symfoniske helaftensopera *I-K-O-N* (2003).

Også i instrumentalmusikken spiller det sangbare en fremtrædende rolle, selv om den melodiske gestik i de senere værker er mere brudt og fragmentarisk, f.eks. i symfonien *Dæmonernes Dans* (1988), strygekvartet nr. 2 *Danse macabre* (1991) og cellokoncerten *Salme til Isdronningen* (1999).

Om sin anden strygekvartet *Danse macabre* fra 1991, som står på dette års program, skriver John Frandsen:

Danse macabre er blevet til på foranledning af Kontra Kvartetten, hvem værket også er tilegnet. Stykket er i én sats, men præget af mange pludselige og dramatiske skift i stemning og udtryksintensitet. Et stykke musikalsk "patchwork", hvor især den rytmiske og motoriske energi konstant udgør en trussel mod

alle andre udviklingstendenser. Som om musikken slet ikke kan "komme til" for sine egne kræfter.

I sin anmeldelse af uropførelsen i 1992 skrev Jan Jacoby i *Politiken*:

... den ensatsede Danse macabre må være noget af det bedste, han har præsteret til dato. Det sanseligt effektfulde og effektbevidste er ikke i sig selv noget nyt for ham, men det er uddybet af sats-teknisk fantasi og raffinement, og den romantiserende bismag er erstattet af en klanglig djærighed og motorisk energi, der særlig i indledningen kan minde om

Fred Folsom (f. 1945)
Danse macabre 2003

Bartók. I stedet for den ungarske mesters klassiske logik sætter Frandsen en fabulerende, behændigt drejet spiral over en række markante motiver med bratte brud til mere æstetiske zoner. Satsen kan være kompliceret, men kompleksiteten forstås stadig som en umiddelbart sanset stoflighed.

Aleksandr Borodin (1833-87), russisk komponist. Borodins kompositoriske udvikling forløb parallelt med og ofte underordnet hans videnskabelige karriere som kemiker. Trods tydelige musikalske evner lod han sig uddanne ved det medicinsk-kirurgiske akademi i fødebyen Sct. Petersborg. Her blev han i 1862 docent, senere professor i kemi, og fra 1865 havde han tjenestebolig på akademiet. For Borodins udvikling som komponist blev mødet med komponisten Milij Balakirev afgørende. Under hans vejledning begyndte han på sin første symfoni i Es-dur, der dog først blev færdig i 1867. Langt betydeligere er 2. symfoni i h-mol (1869-76). Den 3. symfoni i a-mol forblev ufuldendt. Borodins hovedværk er operaen *Fyrst Igor*. Den arbejdede han på i 18 år, men operaen blev ikke færdig. Nikolaj Rimskij-Korsakov og Aleksandr

Glazunov fuldførte den manglende orkestrering og komponerede 3. akt på grundlag af Borodins efterladte skitser. De berømte *Polovetserdanse* i 2. akt blev komponeret i 1875. Operaen udmærker sig især ved de prægtige kor- og dansescener, den orientalsk farvede harmonik og den fine anvendelse af russisk folketone i melodierne. Blandt Borodins øvrige værker må fremhæves orkesterstykket *En steppeskitse fra Centralasien* (1880), to strygekvartetter samt sange, heraf flere til egne tekster. Trods sin relativt begrænsede produktion anses Borodin for at være én af de betydeligste og mest originale personligheder i 1800-tallets russiske musik. (Kilde: Jens Østergaard, *Den Store Danske Encyklopædi*)

Borodins 2. strygekvartet fra 1881, der står på årets program, er til en vis grad et stykke programmusik. Borodin skrev kvartetten til sin kone, Yekaterina Protopop, i anledning af, at de i 1881 havde været lykkeligt gift i 20 år.

Første sats, *Allegro moderato*, indledes med en bedårende melodi i celloen, der besvares af violinen. Borodin selv var en meget fin cellist, og da celloen i kvartetten spiller en fremtrædende rolle, er det nærliggende at antage, at

de fine dialoger mellem cello og violin, der findes i specielt første og tredje sats, er kærlighedsduetter, musikalske billeder på et lykkeligt forhold.

Anden sats, *Allegro moderato*, er en scherzo, der i sin strømmende fremdrift leder tanken hen på Mendelssohn.

Tredje sats, *Notturmo: Andante*, indledes med et smukt tema i celloen, der besvares af violinen i et meget højt register. Indledningens tema belyses og nuanceres satsen igennem i mange udtryksmæssige nuancer: fra det melankolske til det ekstatiske. Igen glædes man over den inderlige udveksling af musikalske motiver mellem cello og violin, der mod satsens slutning forener de to instrumenter i en kanon, hvor celloen følges meget tæt af violinen. Satsen var meget populær i tiden og blev ofte spillet løsrevet fra sin sammenhæng. I 1887 instrumenterede Rimskij-Korsakov satsen for soloviolin og strygeorkester.

Fjerde sats, *Finale: Andante – Vivace*, bringer os tilbage til virkeligheden: med kantede melodiske linjer og stærke dynamiske og rytmiske kontraster danner finalen et herligt og humørfyldt modbillede til den overmåde lyriske fylde, der ellers kendetegner værket.

Benjamin Britten som 42-årig

Den engelske komponist, pianist og dirigent **Benjamin Britten** (1913-76) er en central figur i 1900-tallets engelske musik. Han begyndte at komponere som dreng, og allerede som 12-årig fik han sin første undervisning i komposition. Som 17-årig modtog han et stipendium til The Royal College of Music i London, hvor han studerede med komposition og klaver som hovedfag. I 1934 vakte han opsigt med korværket *A Boy was Born*, og med operaen *Peter Grimes* fra 1945 fik han sit internationale gennembrud. I de følgende år skrev han en række operaer, som fastslog hans navn som

en af 1900-tallets betydeligste operakomponister, heriblandt *The Rape of Lucretia*, *The Turn of the Screw*, *A Midsummer Night's Dream* og *Death in Venice*.

Benjamin Britten var et alsidigt og meget produktivt talent, som komponerede i mange forskellige genrer: foruden musikdramatik også orkester- og kormusik, musik for soloinstrumenter, kammer- og filmmusik. Dertil kommer mange værker for solostemme med akkompagnement, hvoraf en del er skrevet til hans livsledsager, tenoren Peter Pears. Desuden anså han det for vigtigt at skrive musik til amatører og børn, jf. den eminente *The Young Person's Guide to the Orchestra* op. 34 fra 1946 med undertitlen *Variations and Fuge on a Theme of Purcell* – måske det bedst kendte værk af komponisten og et af de tre mest anvendte i musikundervisningen af børn og unge (de andre er Saint-Saëns' *Dyrenes Karneval* og Prokofjevs *Peter og Ulven*).

Benjamin Britten grundlagde i 1948 sammen med Peter Pears og produceren Erik Crozier den berømte *Aldeburgh Festival of Music and the Arts*. I 1968 modtog han den danske Léonie Sonnings Musikpris.

Skønt de væsentligste genrer i Brittens produktion er opera og vokalmusik, spiller kammermusikken, som han dyrkede hele sit liv, også en betydelig rolle. I anledning af 100-året for Brittens fødsel har vi valgt at opføre tre værker fra forskellige faser af hans karriere: et tidligt værk, *Phantasy Quartet* for obo og strygetrio (1932), et værk, der viser ham som etableret kunstner, *Temporal Variations* for obo og klaver (1936), og et værk, som viser ham på højden af sit mesterskab, *Six Metamorphoses after Ovid* for solo-obo (1951).

Phantasy quartet for obo og strygetrio op. 2 (1932)

Benjamin Britten komponerede sin *Phantasy Quartet*, da han som 19-årig studerede på The Royal College of Music i London. Værket faldt ikke i god jord hos lærerne, som ikke vidste, hvad de skulle mene om et ungt, egensindigt talent, der allerede skrev i sin egen moderne stil, og som pjækkede fra timerne i musikdiktat og hørelære.

Phantasy Quartet for obo og strygetrio er skrevet til en kammermusikkonkurrence, hvor opgaven var at komponere den bedste *Phantasy*, dvs. det bedste ensattede stykke kammermusik. Konkurrencen blev stiftet i 1905 af Walter Wilson

Cobbett, en velhavende amatørmusiker. Med betegnelsen *Phantasy* henledte Cobbett opmærksomheden på den *Phantasy*-genre, som var yndet i 1600-tallets engelske musik. Her var *Phantasy* navnet på et stykke for strygere i én sats, som indeholdt forskellige, men beslægtede afsnit, og hvortil komponisten Henry Purcell (1659-95) bidrog med en række meget spændende værker. I nyere tid tolkede de engelske komponister *Phantasy*-formen som et forløb, der indeholdt flere forskellige kontrasterende satsformer.

Brittens *Phantasy Quartet* er et underfundigt og ironisk stykke musik, hvis komplicerede opbygning har fascineret og udfordret analytikere siden 1932. Værket er komponeret som en symmetrisk "bueform", A-B-C-B1-A1, hvor de varierede gentagelser af første A og B (B1 og A1) understreger formen (derom senere).

Det første formled, A, har marchkarakter (*Andante alla marcia*). Det begynder ganske sagte med celloen som den førende stemme. De tre strygere marcherer alene, indtil en lyrisk syngende obo slutter sig til. Afsnittet slutter bombastisk med tunge dobbeltgreb i alle strygere, der markerer marchrytmen i

fortissimo. Udviklingen går altså fra det fjerne mod påtrængende nærhed. Efter en virtuos kadence i oboen følger andet formled, B, som anslår et hurtigere tempo (*Allegro giusto*). Her præsenteres og bearbejdes en række rytmisk markante temaer i en musikantisk og virtuos udformning. Efter pause i alle stemmer følger den centrale tredje del, C, som er en forholdsvis langsom sats (*Andante, comodo e rubato*). Her tier oboen. Udtrykket er alvorligt og indadvendt, og de tre strygere refererer motivisk til såvel A- som B-leddet. Oboen slutter sig til, og med stigende dynamisk og rytmisk intensitet lægges der op til det fjerde formled, B1 (*Sempre più agitato*), en ændret reprise af B.

Med overraskende virkning indtræder derefter det femte og sidste formled, A1 – *Andante alla marcia*, men i en udformning, der tydeliggør den symmetriske bueform. Hvor indledningens march (A) udviklede sig fra det fjerne mod påtrængende nærhed, er det nu omvendt: først tunge marchrytmer i strygernes fortissimo; derefter neddæmpning mod stadig større enkelhed og lethed. Det dynamiske bliver til en hvisken, og til sidst gentager celloen sine første ni takter, men spillet bagfra, se nodeeksempel side 42.

Phantasy
Op. 2

Violoncello *Andante alla marcia* *adagio* Benjamin Britten

Begyndelse: *Con voce* *pppp* *stringe ad c.*

Slutning: *pp* *stringe*

Begyndelse, takt 2 4 5 6 7 8 9
Slutning, takt 9 8 7 6 5 4 2

Britten vandt ikke Cobbett-prisen; men hans kvartet blev opført i en BBC-radioudsendelse i august 1933 med anmeldelser, der anerkendte den unge komponists originalitet og talent. Radioudsendelsen og en senere opførelse i november samme år bidrog til, at Britten blev kendt i England. En opførelse på en festival i Firenze det følgende år blev en succes, som skabte stor opmærksomhed om komponisten.

Temporal Variations for oboe and clavier (1936)

Benjamin Britten dyrkede variationsformen gennem hele sin karriere. *Temporal Variations* er en dramatisk og meget udtryksfuld række af karaktervariationer, der viser Brittens mesterskab inden for genren (om karaktervariationer, se Programbog 2011 side 54). Pacifisten Benjamin Britten var stærkt påvirket af de internationale spændinger og konflikter, der udløste 2. Verdenskrig. Det er tænkeligt, at den gådefulde titel refererer hertil, hvilket ville forklare det groteske, vredladne eller tragiske præg, der kendetegner flere af variationerne, og som foregriber Brittens *Sinfonia da Requiem* (1940). Den forcerede munterhed i *March, Walz og Polka* bringer Prokofjavs

bidende humor i erindring, medens den dybe vemod i *Chorale* minder om Béla Bartóks fine harmoniseringer af sit hjemlands folkemelodier. I sidste sats, *Resolution*, hvor oboen kun spiller satsens "motto", to tætliggende toner (cis-d), akkompagnerer klaveret med sørgemusik.

Six Metamorphoses after Ovid op. 49 for obo-solo (1951)

Benjamin Brittens *Six Metamorphoses after Ovid* op. 49 for obo-solo er programmusik. Titlerne på de seks satser har hver en forklarende tilføjelse:

1. *Pan*, der spillede på sin rørfløjte, som var Syrinx, hans elskede
2. *Phaeton*, der en dag, han kørte i solvognen, blev ramt af Zeus' tordenkile og kastet i floden Padus
3. *Niobe*, der blev forvandlet til et bjerg, da hun klagede over sine 14 døde børn
4. *Bacchus*, ved hvis fester man hører larmen fra rasende kvinder og deres råben på mænd
5. *Narcissus*, som forelskede sig i sit eget spejlbillede og blev forvandlet til en blomst
6. *Arethusa*, som flygtede fra flodguden Alpheus og blev forvandlet til en kilde

Metamorfoserne eller *Forvandlingerne* er den latinske digter Ovids hovedværk sandsynligvis forfattet omkring år 8 e.Kr. Det er et epos i femten bøger skrevet med heksametret som gennemgående versemål. Værket genfortæller verdenshistorien med særligt henblik på de overnaturlige forvandlinger, som mytologien beretter om.

VIBORG MUSIKSAL, 8800 VIBORG

ONSDAG DEN 21. AUGUST KL. 19.30

Dmitrij Sjostakovitj (1906-75)

Trio i e-mol op. 67 (1944)
for violin, cello og klaver

Andante – Moderato

Allegro con brio

Largo

Allegretto

violin: Liisa Pallandi
cello: Michael Kaufman
klaver: Sonia Achkar

Om Sjostakovitjs biografi og vigtigste værker, se side 25

Programnote, se side 21

--- Pause ---

Peter Tjajkovskij (1840-93)

Trio i a-mol op. 50 (1882)
for violin, cello og klaver

I Pezzo elegiaco: Moderato assai – Allegro giusto, a-mol

II (a) Tema con variazioni: Andante con moto, E-dur

(b) Variazione finale e coda, A-dur: Allegro risoluto e con fuoco –
Andante con moto – Lugubre, a-mol

violin: Elisabeth Zeuthen Schneider
cello: Jonathan Weigle
klaver: Daniel Blumenthal

Programnote, se side 22

Viborg Musiksal, koncert 2010

KLITMØLLER KIRKE, 7700 THISTED

ONSDAG DEN 21. AUGUST KL. 19.30

Johann Christian Bach (1735-82)Kvintet i D-dur op. 11 nr. 6 (1774)
for fløjte, obo, violin, bratsch og celloAllegro
Andantino
Allegro assaifløjte: Craig Goodman
obo: Nermis Mieses
violin: Cassandra Bequary
bratsch: Dashiell Nesbitt
cello: Hannah Sloane*Programnote, se side 15***Zoltán Kodály** (1882-1967)*Serenade* op. 12 (1920)
for 2 violiner og bratschAllegramente – Sostenuato ma non troppo
Lento ma non troppo
Vivoviolin 1: Kirstine Schneider
violin 2: Étienne Gara
bratsch: Tony Nys*Programnote, se side 16***Benjamin Britten** (1913-76)*Six Metamorphoses after Ovid* op. 49
(1951)
for obo-solo1. *Pan*   2. *Phaeton*
3. *Niobe*   4. *Bacchus*
5. *Narcissus*   6. *Arethusa*

obo: Nermis Mieses

*Om Benjamin Brittens biografi og
vigtigste værker, se side 40
Programnote, se side 42*

--- Pause ---

Wolfgang Amadeus Mozart (1756-91)Kvartet i F-dur K 370 (1781)
for obo, violin, bratsch og celloAllegro
Adagio
Rondeau: Allegroobo: Nermis Mieses
violin: Peter Clark
bratsch: Florian Peelman
cello: Hannah Sloane*Programnote, se side 17***Georg Philipp Telemann** (1681-1767)*Kanon* nr. 1 i G-dur (1738)
for fløjte og oboVivace
Adagio
Allegrofløjte: Craig Goodman
obo: Nermis Mieses*Programnote, se side 17***Wolfgang Amadeus Mozart** (1756-91)*Adagio og Fuga* i c-mol K 546 (1788)
for 2 violiner, bratsch og celloAdagio
Fugaviolin 1: Étienne Gara
violin 2: Emily Dellit
bratsch: Dashiell Nesbitt
cello: Hannah Sloane*Programnote, se side 18*

VESTERVIG KIRKE, 7770 VESTERVIG TORSDAG DEN 22. AUGUST KL. 19.30

Max Bruch (1838-1920)

Oktet i B-dur op. 20

for 4 violiner, 2 bratscher og 2 celli
(1920)

Allegro moderato

Adagio

Allegro molto

violin 1: Cassandra Bequary
violin 2: Kirstine Schneider
violin 3: Étienne Gara
violin 4: Elisabeth Zeuthen Schneider
bratsch 1: Dashiell Nesbitt
bratsch 2: Jeong Cheng (Katy) Ho
cello 1: Michael Kaufman
cello 2: Jonathan Weigle

John Frandsen (f. 1956)

Laterna magica (1996)

for solocello og electronics (ad lib.)

cello: Michael Kaufman

Om John Frandsens biografi og vigtigste værker, se side 38

--- Pause ---

Wolfgang Amadeus Mozart (1756-91)

Kvintet nr. 5 i D-dur K 593 (1790)

for 2 violiner, 2 bratscher og cello

Larghetto – Allegro

Adagio

Menuetto: Allegretto

Allegro

violin 1: Liisa Pallandi
violin 2: Peter Clark
bratsch 1: Tony Nys
bratsch 2: Florian Peelman
cello: Hannah Sloane

Vestervig Kirke, koncert 2012

Foruden den berømte violinkoncert i g-mol skrev Max Bruch to andre koncerter og yderligere et antal forskellige værker for violin og orkester.

Fotografi fra omkring 1905

Den tyske komponist og dirigent **Max Bruch** (1838-1920) skrev som 14-årig sin første symfoni og en strygekvartet, som skaffede ham midler til videre studier. I 1858 blev hans komiske opera *Scherz, List und Rache* opført, og i 1864 slog han for alvor sit navn fast som korkomponist med den nordisk farvede kantate over tekster fra Esaias Tegnér's *Frithiofs Saga*. I en årrække gjorde Bruch sig gældende som dirigent, inden han i 1891 blev professor i komposition ved Akademie der Künste i Berlin. I 1911 sagde han stillingen op for at få bedre tid til at komponere.

I sin samtid var Max Bruch værdsat over hele Europa. Hans klangskønne, elegant instrumenterede værker var sangbare, iørefaldende og karakteristiske. De var ofte inspireret af folkemusik fra hele Europa, f.eks. *Skotsk fantasi* op. 46, *Adagio over keltiske melodier* op. 56, *Svenske danse* op. 63 og *Suite over russiske temaer* op. 79b. Bruchs musik var tydeligt inspireret af Schumann og Mendelssohn. Med årene blev det stadigt tydeligere, at hans stil var traditionel og tilbageskuende, hvorfor interessen for hans værker aftog efter hans død. Et er dog fortsat på det internationale repertoire, nemlig den briljante og bevægende smukke violinkoncert i g-mol op. 26 fra 1866. Et andet værk, der ofte spilles, er *Kol Nidrei* for cello og orkester – langsomme og meget udtrykfulde variationer over to jødiske melodier med tilknytning til den jødiske helligdag *Yom Kippur*. Værket findes også i en version for cello og klaver.

Max Bruchs oktet for strygere er et af hans sidste værker. Det blev skrevet i januar-februar 1920, syv måneder før komponistens død.

I den meget smukke første sats, *Allegro moderato*, der er en bred sonateform, præsenteres det rolige hovedtema af

1. bratsch. Det videreføres af 1. violin, der leder til det mere markante sidetema, som spilles af 1. cello. Den omfattende første hoveddel, ekspositionsdel, er dramatisk og farverig. Den afrundes dog med en fuldstændig neddæmpning inden gennemførendesdelen, der tager udgangspunkt i indledningens temaer og motiver. Gennemførendesdelen kulminerer i heftige, unisone passager, hvorefter den ændrede reprise sætter ind.

Den langsomme anden sats, *Adagio*, begynder dystert som en sørgemarch i den sjældne toneart es-mol (med seks fortegn), inden 1. violinen sætter ind med hovedtemaet. Det lyrisk animerede sidetema i hovedtonearten B-dur lyser midlertidigt op. Det præsenteres i 1. violinen akkompagneret af celloens pizzicato; men satsen udvikler sig dramatisk og slutter så alvorstung, som den begyndte.

Tredje sats, *Allegro molto*, er lys og meget smuk. Dens strømmende fremdrift understreges ved et fyrigt, tremolerende akkompagnement, som leder tanken hen på den 16-årige Mendelssohns oktet for strygere i Es-dur fra 1825 (opført på Thy Kammermusikfestival 2012). Her fornemmer man, hvor stort et forbillede

den unge romantiker stadig var for den 82-årige Max Bruch – godt 100 år senere.

Om *Laterna magica* fortæller **John Frandsen** (f. 1956):

Laterna magica blev komponeret i 1996 på opfordring af cellisten Morten Zeuthen, som uropførte værket samme sommer på SUSÅ Festivalen. På dette tidspunkt havde Morten just anskaffet sig en lille elektronisk effekt-box, og han havde lyst til at udforske dens muligheder i et nyt værk.

Laterna magica var betegnelsen for de tidligste film- og billedfremvisere, hvis 'magiske lys' fremkaldte nye, fascinerende visuelle oplevelser. Mortens lille magiske box og dens elektroniske effekter åbnede på tilsvarende måde for en klangverden, der var mere 'rumlig' og 'filmisk' end den rene klassiske cellolyd. Derfor gav jeg værket en meget rapsodisk og billedskabende karakter; som en række af forskellige stemningsbilleder eller øjeblikssituationer. Til tider drømmende og meditative, til andre tider spøgelsesagtige, som var Vivaldis genfærd dukket frem af skyggerne...

Værket kan opføres både med og uden elektronisk udstyr.

Wolfgang Amadeus Mozart (1756-91) komponerede den første af sine ialt seks strygekvintetter i 1773. Da var han 17 år gammel. På højden af sit mesterskab, i tiden fra foråret 1787 til foråret 1791, komponerede han de sidste fem. Siden 1781 havde Mozart haft succes i Wien, og som komponist af bestillingsværker og som solist og lærer havde han haft betydelige indtægter; men frem mod dødsåret 1791 gik det økonomisk ned ad bakke. Mozart mistede gradvis grebet om sit wienerpublikum, der fandt hans værker for indviklede og sære. Bestillingsværkerne blev færre, og et alt for stort privatforbrug gjorde, at han var nødt til at låne penge af gode venner. I årene 1788 til 1791 skrev han mindst 21 breve til sin logebror, Johann Michael Puchberg, hvori han bad om økonomisk hjælp. I et brev fra den 27. juni 1788 hedder det blandt andet:

Mine forhold ligger sådan, at det er mig uomgængeligt at låne penge. Men – min Gud – til hvem skal jeg betro mig? Til ingen anden end Dem, min Bedste! Ville De endda blot vise mig det venskab at skaffe mig penge ad anden vej! Det

smerter mig så meget, at jeg er kommet i denne situation; men netop derfor kunne jeg ønske mig at få en temmelig anseelig sum til låns på en noget længere termin. Mozart, der lige havde skiftet bolig, slutter: Jeg har i de 10 dage, jeg har boet her, arbejdet mere end i et andet logi i to måneder, og påkom der mig ikke så ofte mørke tanker (som jeg med magt må holde mig fra livet), ville arbejdet gå endnu bedre fra hånden.

Det er tankevækkende, at de fem sidste strygekvintetter, der repræsenterer noget af det ypperste, europæisk musik-kultur har frembragt, er komponeret i et tidsrum, hvor Mozart som menneske var i en tilstand af rådvild håbløshed.

Den 5. strygekvintet i D-dur K 593, der står på årets program, er komponeret i 1790. Den indledes med en langsom sats, en *Larghetto* fuld af vemodig skønhed. Her spiller celloen et kort, opadgående motiv i D-dur, som et suk, der besvares af en lyrisk strofe i violiner og bratscher. Dialogen videreføres og leder til den robuste og fyrige *Allegro*, en hurtig, sonateformet sats. Hovedtemagruppen er todelt. Første del (4 takter) bygger på et rytmisk-markant motiv i 1. violinen ledsaget af 1. bratsch i parallelle tertser. Derefter sætter 1. violinen ind med an-

den del, et stormende triolmotiv, hvis faldende linje afsluttes med akkorder, der falder som sværdslag.

I gennemføringen delens bearbejdes og nybelyses hovedtemaets elementer, inden den noget ændrede reprise sætter ind. Ved dens slutning hører vi et direkte citat af den langsomme indledning, før hovedtemaets 8 takter sætter punktum for denne fantasifulde og klangligt funk-lende sats.

I den alvorlige og meget udtryksfulde anden sats, *Adagio*, som også er i sonateform, udfolder Mozart den udtryksmæssige og motiviske "kontrast i de snævraste rammer" (eller koncerterende dialogstil), som er kendetegnende for hans instrumentalmusik. Efter det intenst vemodige hovedtema på 8 takter følger en kort overledning til sidetemaet. Det skarpt punkterede og melodisk faldende overledningstema fordeles på to klanggrupper: det spilles først af de to violiner med bratsch-understemme og besvares derpå af de to bratscher med cello-understemme.

Umiddelbart følger det lidenskabeligt bevægede sidetema, som viderefører det koncerterende satsarbejde, nu som en dialog mellem 1. violin og cello.

Dialogen ledsages af mellemstemmernes hektiske, akkordgentagende bevægelse i hurtige sekstendedels-sekstoler, se nodeeksempel.

W.A. Mozart, strygekvinet i D-dur K 593. Sidetemaet i 2. sats, takterne 16-19

Tredje satsen er en robust *Menuetto: Allegretto*, hvis tema til slut gennemføres i to-stemmig kanon med violinerne på den ene, bratscherne på den anden stemme. Triodelens luftige *grazioso* forbereder på en måde den lysning, der bryder igennem i fjerde sats, *Allegro*, den sonateformede 6/8-finale.

Denne finalesats tindrer af liv og lune. Mod det muntre og perlende hovedtema står et sidetema, der straks præsenteres i et gennemført fugato. Det utrolige er, at den kunstfærdige og strenge kontrapunktiske skrivemåde, som man i tiden kaldte "den lærde stil", og som Mozart udfolder i finalen, ikke et øjeblik tynger eller bryder satsens lethed, klarhed, melodiske ynde og rytmiske flugt. Mageløst!

ANSGARKIRKEN, 7950 ØSTER JØLBY

FREDAG DEN 23. AUGUST KL. 16.00

Franz Schubert (1797-1828)

Kvartet nr. 13 i a-mol, D 804, *Rosamunde* (1824)

for 2 violiner, bratsch og cello

Allegro ma non troppo

Andante

Menuetto – Trio: Allegretto

Allegro moderato

violin 1: Liisa Pallandi

violin 2: Cassandra Bequary

bratsch: Jeong Cheng (Katy) Ho

cello: Morten Zeuthen

Programnote, se side 37

John Frandsen (f. 1956)

Kvartet nr. 2, *Danse macabre* (1991)

for 2 violiner, bratsch og cello

violin 1: Cassandra Bequary

violin 2: Liisa Pallandi

bratsch: Jeong Cheng (Katy) Ho

cello: Morten Zeuthen

Programnote, se side 38

--- Pause ---

Aleksandr Borodin (1833-87)

Kvartet nr. 2 i D-dur (1881)

for 2 violiner, bratsch og cello

Allegro moderato

Scherzo: Allegro

Notturmo: Andante

Finale: Andante – Vivace

violin 1: Peter Clark

violin 2: Elisabeth Zeuthen Schneider

bratsch: Florian Peelman

cello: Michael Kaufman

Programnote, se side 39

Benjamin Britten (1913-76)

Phantasy Quartet op. 2 (1932)

for obo, violin, bratsch og cello

obo: Nermis Mieses

violin: Cassandra Bequary

bratsch: Dashiell Nesbitt

cello: Hannah Sloane

Programnote, se side 40

Ansgarkirken, koncert 2012

THISTED KIRKE, 7700 THISTED FREDAG DEN 23. AUGUST KL. 19.30

Ludwig van Beethoven (1770-1827)

Trio i G-dur op. 9 nr. 1 (1798)

for violin, bratsch og cello

Adagio – Allegro con brio

Adagio, ma non tanto, e cantabile

Scherzo: Allegro

Presto

violin: Kirstine Schneider

bratsch: leong Cheng (Katy) Ho

cello: Jonathan Weigle

Programnote, se side 32

Alexandr Borodin (1833-87)

Kvartet i D-dur (1856)

for fløjte, obo, bratsch og cello

fløjte: Craig Goodman

obo: Nermis Miseses

bratsch: leong Cheng (Katy) Ho

cello: Jonathan Weigle

Om Borodins biografi og vigtigste værker, se side 39

Programnote, se side 33

--- Pause ---

Wolfgang Amadeus Mozart (1756-91)

Kvartet i G-dur K 285a (1778)

for fløjte, violin, bratsch og cello

Andante

Tempo di menuetto

fløjte: Craig Goodman

violin: Kirstine Schneider

bratsch: leong Cheng (Katy) Ho

cello: Jonathan Weigle

Programnote, se side 33

Béla Bartók (1881-1945)

Kvartet nr. 6, Sz 114 (1939)

for 2 violiner, bratsch og cello

Mesto — Vivace

Mesto — Marcia

Mesto — Burletta

Mesto

violin 1: Emily Dellit

violin 2: Cassandra Bequary

bratsch: Tony Nys

cello: Michael Kaufman

Programnote, se side 34

KIRSTEN KJÆR MUSEET, 7741 FRØSTRUP

LØRDAG DEN 24. AUGUST KL. 15.00

Dmitrij Sjostakovitj (1906-75)

Kvintet i g-mol op. 57 (1940)

for 2 violiner, bratsch, cello og klaver

Præludium: Lento

Fuga: Adagio

Scherzo: Allegretto

Intermezzo: Lento

Finale: Allegretto

violin 1: Elisabeth Zeuthen Schneider

violin 2: Liisa Pallandi

bratsch: Dashiell Nesbitt

cello: Hannah Sloane

klaver: Sonia Achkar

Sunleif Rasmussen (f. 1961)

Kvartet nr. 2, *Sunshine and Shadows*
(2000)

for 2 violiner, bratsch og cello

Con fuoco

Cantabile e dolce

violin 1: Étienne Gara

violin 2: Peter Clark

bratsch: Florian Peelman

cello: Morten Zeuthen

Programnote, se side 27

--- Pause ---

Mieczysław Weinberg (1919-96)

Kvintet op. 18 i f-mol (1944)

for 2 violiner, bratsch, cello og klaver

Moderato con moto

Allegretto

Presto

Largo

Allegro agitato

violin 1: Étienne Gara

violin 2: Peter Clark

bratsch: Florian Peelman

cello: Morten Zeuthen

klaver: Daniel Blumenthal

Programnote, se side 28

Programnote, se side 25

Kirsten Kjær Museet 2012

BAKKEGAARDEN, 7742 VESLØS LØRDAG DEN 24. AUGUST KL. 19.30

Peter Arnold Heise (1830-79)

Trio i Es-dur (1863)

for violin, cello og klaver

Allegro molto risoluto

Andantino

Presto – Vivace e scherzando

Allegro con spirito

violin: Emily Dellit

cello: Morten Zeuthen

klaver: Daniel Blumenthal

Programnote, se side 10

Benjamin Britten (1913-76)

Temporal Variations (1936)

for obo og klaver

1. *Theme*

2. *Oration*

3. *March*

4. *Exercises*

5. *Commination*

6. *Chorale*

7. *Waltz*

8. *Polka*

9. *Resolution*

obo: Nermis Mieses

klaver: Daniel Blumenthal

Om Benjamin Britten's biografi

og vigtigste værker, se side 40

Programnote, se side 42

--- Pause ---

Henrik Budde (f. 1982)

Nebula – musik til en stjerneengel (2013)

Trio for fløjte, cello og klaver

bestilt af Thy Kammermusikfestival

Introduction

Dust . . . Light . . .

Attraction

Echoes of Dust . . . and Light . . .

Epilogue

fløjte: Craig Goodman

cello: Michael Kaufman

klaver: Sonia Achkar

Programnote, se side 11

Maurice Ravel (1875-1937)

Trio i a-mol (1914)

for violin, cello og klaver

Modéré

Pantoum: Assez vif

Passacaille: Très large

Finale: Animé

violin: Emily Dellit

cello: Morten Zeuthen

klaver: Sonia Achkar

Programnote, se side 12

Bakkegaarden

THISTED MUSIKTEATER, 7700 THISTED

SØNDAG DEN 25. AUGUST KL. 15.00

Max Bruch (1838-1920)

Oktet i B-dur op. 20

for 4 violiner, 2 bratscher og 2 celli (1920)

Allegro moderato

Adagio

Allegro molto

violin 1: Cassandra Bequary

violin 2: Kirstine Schneider

violin 3: Étienne Gara

violin 4: Elisabeth Zeuthen Schneider

bratsch 1: Dashiel Nesbitt

bratsch 2: Jeong Cheng (Katy) Ho

cello 1: Michael Kaufman

cello 2: Jonathan Weigle

Programnote, se side 46

John Frandsen (f. 1956)

Laterna magica (1996)

for solocello og electronics (ad lib.)

cello: Michael Kaufman

Om John Frandsens biografi og vigtigste værker, se side 38

Programnote, se side 47

--- Pause ---

Wolfgang Amadeus Mozart (1756-91)

Kvintet nr. 5 i D-dur K 593 (1790)

for 2 violiner, 2 bratscher og cello

Larghetto – Allegro

Adagio

Menuetto: Allegretto

Allegro

violin 1: Liisa Pallandi

violin 2: Peter Clark

bratsch 1: Florian Peelman

bratsch 2: Dashiel Nesbitt

cello: Hannah Sloane

Programnote, se side 47

Thisted Musikteater, koncert 2012

SKOLEKONCERTER

Thy Kammermusikfestival har gennem årene lagt vægt på at give skolekoncerter, hvor eleverne på hjemmebane møder klassisk kammermusik.

I år arrangeres følgende koncerter:

Mandag den 19. august

10.00 EUC Nordvest

10.30 Hundborg Friskole

10.30 Sundby Friskole

Torsdag den 22. august

10.40 Thy-Mors HF og VUC, Thisted

10.40 Thy-Mors HF og VUC, Nykøbing

10.40 Thisted Gymnasium

ÅBNE PRØVER

I lighed med tidligere er der mulighed for at overvære enkelte prøver. I år er det på **Bakkegaarden, Bakkegaardsvej 4, 7742 Vesløs.**

Onsdag den 14. august kl. 10.00-12.00

Torsdag den 15. august kl. 10.00-12.00

THY CHAMBER MUSIC FESTIVAL ON TOUR

Bestyrelsen for Thy Kammermusikfestival realiserer nu en flere år gammel vision. Vi udvider nemlig årets 14-dages festival i Thy med en række koncerter uden for landsdelen. Visionen, der nu realiseres, udspringer af ønsket om at udbrede kendskabet til Thy Kammermusikfestival, der siden 1994 har føjet en lysende facet til Nordvestjyllands kulturelle tilbud. Dermed har vi givet et kvalificeret modspil til forestillingen om Udkantsdanmarks kulturelle armod.

MUSIKERE

Craig Goodman, fløjte
Elisabeth Zeuthen Schneider, violin
Marie-Claudine Papadopoulos, violin
Lucia Ortiz Saúco, bratsch.
Carl-Oscar Østerlind, cello.
Ander Cabello, kontrabas.

KONCERTPROGRAM

Ludwig van Beethoven (1770-1827)
 Strygetrio i c-mol op. 9 nr. 3

Wolfgang Amadeus Mozart (1756-91)
 Fløjtekvartet i A-dur KV 298

Rued Langgaard (1893-1952)
 Variationer over *Mig hjertelig nu længes*
 BVN 71 for strygekvartet

--- Pause ---

Mogens Christensen (f. 1955)
Hachigaeshi
 for fløjtekvartet

Antonín Dvořák (1841-1904)
 Strygekvintet i G-dur op. 77

SPILLESTEDER

Onsdag den 13. november kl. 19.00
 Vor Frue Kirke, Niels Ebbesensgade
 9000 Aalborg

Fredag den 15. november kl. 19.30
 Thisted Musikteater, Håndværkertorv 1
 7700 Thisted

Lørdag den 16. november kl. 15.00
 Vor Frue Kirke, Vestergade 21
 8000 Aarhus

Søndag den 17. november kl. 16.00
 Stavsholtkirken, Stavsholtvej 25
 3520 Farum

Mandag den 18. november kl. 19.00
 Skissernas Museum, Lunds Universitet
 Finngatan 2, SE 22362 Lund

For støtte til gennemførelse af Thy Kammermusikfestival 2013 takkes

Stat, kommune, fonde og andre sponsorer

WILHELM HANSEN FONDEN

*A.P. Møller og Hustru
Christine Mc.Kinney Møllers
Fond til almene Formaal*

**Kunststof-Kemi
Skandinavia A/S**

**Brdr. Hartmanns
Fond**

FÆRCH

**Grethe & Jørgen P.
Bornerups Fond**

oticon
PEOPLE FIRST

Thy Masterclass Erhverv

Knudsdahl Landbrug

netIP a/s

7nord^

Nykredit

Thisted Dagblad

Øvrige bidragydere

Bakkegaarden
Crishfish A/S Hanstholm
Det Gamle Røgeri, Hanstholm
Fast Plast A/S
Feriepartner Thy
Filetfabrikken Hanstholm ApS
Fiskecompagniets Detailsalg,
Vorupør
FS GROSS ApS, Hanstholm
Fotograf Knud Erik Jensen
Gyrup/v Lisbeth og Nicolai
Nicolaisen
Hotel Thinggaard, Hurup
Kiropraktisk Klinik, Nykøbing
Klitmøller Sommerhusudlejning
Læge Kirsten Andreasen,
Tønder Lægehus Nord
Mejerigården A/S
Mondo Mar Marine Foods
Pandalus A/S, Hanstholm
Plantagehuset i Thisted
Revision Limfjord
Sjørring Maskinfabrik A/S
Spar Vorupør
Thisted Antikvariat
Thisted Bryghus A/S
Thy-Mors Energi
Thy Turistbureau
Taabbel P. og Co. A/S
Vorupør Feriehusudlejning
Ydes Boligmontering